

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2015/2302 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Νοεμβρίου 2015

σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αφού ζήτησαν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽³⁾ θεσπίζει ορισμένα σημαντικά δικαιώματα των καταναλωτών όσον αφορά τα οργανωμένα ταξίδια, ιδίως σχετικά με τις απαιτήσεις πληροφόρησης, την ευθύνη των εμπόρων ταξιδιωτικών υπηρεσιών όσον αφορά την εκτέλεση του πακέτου και την προστασία κατά της αφερεγγυότητας ενός διοργανωτή ή πωλητή. Ωστόσο, είναι απαραίτητη η προσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου στις εξελίξεις της αγοράς, ούτως ώστε να είναι καταλληλότερο για την εσωτερική αγορά, να αρθούν οι ασάφειες και να καλυφθούν τα νομοθετικά κενά.
- (2) Ο τουρισμός παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Ένωσης και τα οργανωμένα ταξίδια, οι οργανωμένες διακοπές και οι οργανωμένες περιηγήσεις («πακέτα») αντιπροσωπεύουν σημαντικό ποσοστό της ταξιδιωτικής αγοράς. Από την έκδοση της οδηγίας 90/314/ΕΟΚ, στην αγορά αυτή έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές. Πέραν των παραδοσιακών αλυσίδων διανομής, το διαδίκτυο καθίσταται ολοένα και πιο σημαντικό μέσο για την παροχή ή την πώληση ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες δεν συνδυάζονται μόνον ως παραδοσιακά προκαθορισμένα πακέτα, αλλά συχνά συνδυάζονται με εξατομικευμένο τρόπο. Πολλοί από αυτούς τους συνδυασμούς ταξιδιωτικών υπηρεσιών βρίσκονται νομικά σε γκριζα ζώνη ή σαφώς δεν καλύπτονται από την οδηγία 90/314/ΕΟΚ. Η παρούσα οδηγία έχει ως στόχο την προσαρμογή του πεδίου προστασίας, ώστε να ληφθούν υπόψη οι εν λόγω εξελίξεις, την αύξηση της διαφάνειας και την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου για τους ταξιδιώτες και τους εμπόρους.

⁽¹⁾ ΕΕ C 170 της 5.6.2014, σ. 73.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Μαρτίου 2014 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 18ης Σεπτεμβρίου 2015 (ΕΕ C 360 της 30.10.2015, σ. 1). Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 2015 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ Οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1990, για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις (ΕΕ L 158 της 23.6.1990, σ. 59).

- (3) Το άρθρο 169 παράγραφος 1 και το άρθρο 169 παράγραφος 2 στοιχείο α) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ορίζουν ότι η Ένωση οφείλει να συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, με μέτρα που θεσπίζει σύμφωνα με το άρθρο 114 ΣΛΕΕ.
- (4) Η οδηγία 90/314/ΕΟΚ παρέχει ευρεία διακριτική ευχέρεια στα κράτη μέλη όσον αφορά τη μεταφορά της. Ως εκ τούτου, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των νομοθεσιών των κρατών μελών. Ο νομικός κατακερματισμός οδηγεί σε υψηλότερο κόστος για τις επιχειρήσεις και δημιουργεί εμπόδια σε όσους επιθυμούν να λειτουργούν διασυνοριακά, περιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο τις επιλογές των καταναλωτών.
- (5) Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 και το άρθρο 49 ΣΛΕΕ, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, καθώς και η ελευθερία εγκατάστασης. Η εναρμόνιση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που προκύπτουν από συμβάσεις οργανωμένων ταξιδιών και συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς είναι αναγκαία για τη δημιουργία μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς των καταναλωτών στον εν λόγω τομέα, επιτυγχάνοντας τη σωστή ισορροπία μεταξύ μιας υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- (6) Επί του παρόντος, το διασυνοριακό δυναμικό της αγοράς οργανωμένων ταξιδιών στην Ένωση δεν αξιοποιείται πλήρως. Οι διαφορές στους κανόνες προστασίας των ταξιδιωτών στα διάφορα κράτη μέλη λειτουργούν ως αντικίνητρο για τους ταξιδιώτες σε ένα κράτος μέλος για την αγορά πακέτων και συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών σε άλλο κράτος μέλος και, ομοίως, αντικίνητρο για τους διοργανωτές και τους πωλητές σε ένα κράτος μέλος για την πώληση αυτών των υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος. Για να δοθεί η δυνατότητα σε ταξιδιώτες και στους εμπόρους ταξιδιωτικών υπηρεσιών να επωφεληθούν πλήρως από την εσωτερική αγορά, εξασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών σε ολόκληρη την Ένωση, είναι αναγκαία η περαιτέρω προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα πακέτα και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς.
- (7) Η πλειονότητα των ταξιδιωτών που αγοράζουν πακέτα ή συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς είναι καταναλωτές κατά την έννοια του δικαίου καταναλωτών της Ένωσης. Συγχρόνως όμως, δεν είναι πάντα εύκολη η διάκριση μεταξύ καταναλωτών και αντιπροσώπων μικρών επιχειρήσεων ή ελεύθερων επαγγελματιών οι οποίοι κάνουν κρατήσεις για ταξίδια που σχετίζονται με την επιχειρηματική ή την επαγγελματική τους δραστηριότητα με τους ίδιους τρόπους κράτησης που χρησιμοποιούν οι καταναλωτές. Για τους εν λόγω ταξιδιώτες απαιτείται συχνά παρόμοιο επίπεδο προστασίας. Αντίθετα, υπάρχουν εταιρείες ή οργανισμοί οι οποίοι προβαίνουν σε ταξιδιωτικούς διακανονισμούς βάσει γενικής συμφωνίας, η οποία συχνά συνάπτεται για πολλαπλές ταξιδιωτικές υπηρεσίες για συγκεκριμένη περίοδο, για παράδειγμα με ταξιδιωτικό γραφείο. Η τελευταία αυτή κατηγορία ταξιδιωτικών διακανονισμών δεν απαιτεί το επίπεδο προστασίας που ισχύει για τους καταναλωτές. Ως εκ τούτου, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σε επιχειρηματίες ταξιδιώτες, συμπεριλαμβανομένων ελεύθερων επαγγελματιών ή αυτοαπασχολούμενων ή άλλων φυσικών προσώπων, εφόσον δεν προβαίνουν σε ταξιδιωτικούς διακανονισμούς βάσει γενικής συμφωνίας. Για να αποφευχθεί η σύγχυση με τον ορισμό του όρου «καταναλωτής» που χρησιμοποιείται σε άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης, τα πρόσωπα που προστατεύονται βάσει της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να αναφέρονται ως «ταξιδιώτες».
- (8) Εφόσον οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες μπορούν να συνδυάζονται με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους, είναι σκόπιμο να θεωρούνται πακέτα όλοι οι συνδυασμοί ταξιδιωτικών υπηρεσιών που παρουσιάζουν χαρακτηριστικά τα οποία οι ταξιδιώτες συνδέουν κατά κανόνα με πακέτα, ιδίως όταν χωριστές ταξιδιωτικές υπηρεσίες συνδυάζονται σε ενιαίο ταξιδιωτικό προϊόν, για την ορθή εκτέλεση του οποίου αναλαμβάνει την ευθύνη ο διοργανωτής. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽¹⁾, δεν θα πρέπει να υπάρχει διαφορά αν οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες συνδυάζονται πριν από οιαδήποτε επαφή με τον ταξιδιώτη ή κατόπιν αιτήματός του ή βάσει επιλογής του ίδιου του ταξιδιώτη. Οι ίδιες αρχές θα πρέπει να εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το κατά πόσον η κράτηση γίνεται μέσω εμπόρου σε γραφείο ταξιδιών ή στο διαδίκτυο.
- (9) Για λόγους διαφάνειας, τα πακέτα θα πρέπει να διακρίνονται από τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, στην περίπτωση των οποίων έμποροι, είτε μέσω του διαδικτύου είτε σε γραφείο ταξιδιών, διευκολύνουν την αγορά ταξιδιωτικών υπηρεσιών από ταξιδιώτες, οδηγώντας τους ταξιδιώτες στη σύναψη συμβάσεων με διαφόρους παρόχους ταξιδιωτικών υπηρεσιών, μεταξύ άλλων και μέσω συνδεδεμένων διαδικασιών κράτησης· εφόσον οι εν λόγω συνδεδεμένοι ταξιδιωτικοί διακανονισμοί δεν παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά πακέτου, δεν είναι σκόπιμο να υπόκεινται στο σύνολο των υποχρεώσεων που ισχύουν για τα πακέτα.
- (10) Λόγω των εξελίξεων στην αγορά, είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί καλύτερα ο ορισμός του πακέτου με βάση εναλλακτικά αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία αφορούν κυρίως τον τρόπο με τον οποίο οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες παρουσιάζονται ή αγοράζονται και χάρη στα οποία οι ταξιδιώτες μπορούν να αναμένουν προστασία από αυτή την οδηγία. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, όταν αγοράζονται διαφορετικά είδη ταξιδιωτικών υπηρεσιών για το ίδιο ταξίδι ή τις ίδιες διακοπές από ένα μόνο σημείο πώλησης και αυτές οι υπηρεσίες έχουν επιλεγεί πριν ο ταξιδιώτης συμφωνήσει να πληρώσει, δηλαδή κατά τη διάρκεια της ίδιας διαδικασίας κράτησης ή όταν οι υπηρεσίες αυτές προσφέρονται, πωλούνται ή χρεώνονται με μία κατ' αποκοπή ή συνολική τιμή, καθώς και όταν οι υπηρεσίες αυτές διαφημίζονται ή πωλούνται με τον όρο «πακέτο» ή με παρεμφερή όρο ο οποίος υποδηλώνει άμεση σχέση μεταξύ των σχετικών ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Τέτοιοι παρεμφερείς όροι μπορούν να είναι, για παράδειγμα, οι εξής: «συνδυασμένη συμφωνία» («combined deal»), «συνολικό ταξιδιωτικό πακέτο» («all-inclusive») ή «συνολικός διακανονισμός» («all-in arrangement»).

(1) Βλέπε απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Απριλίου 2002, Club Tour, Viagens e Turismo SA κατά Alberto Carlos Lobo Gonçalves Garrido και Club Med Viagens L.d.a, C-400/00, EU:C:2002:272.

- (11) Θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι ταξιδιωτικές υπηρεσίες που συνδυάζονται μετά τη σύναψη σύμβασης με την οποία ο έμπορος παρέχει το δικαίωμα στον ταξιδιώτη να επιλέξει μεταξύ διαφόρων ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών, όπως στην περίπτωση δώρων («gift box») για οργανωμένα ταξίδια, αποτελούν πακέτο. Επίσης, συνδυασμός ταξιδιωτικών υπηρεσιών θα πρέπει να θεωρείται πακέτο όταν το όνομα του ταξιδιώτη, οι λεπτομέρειες της πληρωμής και η ηλεκτρονική διεύθυνση διαβιβάζονται μεταξύ των εμπόρων και όταν άλλη σύμβαση συνάπτεται το αργότερο 24 ώρες αφότου επιβεβαιωθεί η κράτηση της πρώτης ταξιδιωτικής υπηρεσίας.
- (12) Ταυτόχρονα, οι συνδεδεμένοι ταξιδιωτικοί διακανονισμοί θα πρέπει να διακρίνονται από τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες για τις οποίες οι ταξιδιώτες πραγματοποιούν ανεξάρτητες κρατήσεις, συχνά σε διαφορετική χρονική στιγμή, ακόμη και στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών. Οι συνδεδεμένοι ταξιδιωτικοί διακανονισμοί μέσω διαδικτύου θα πρέπει επίσης να διακρίνονται από τους συνδεδεμένους δικτυακούς τόπους που δεν στοχεύουν στη σύναψη σύμβασης και από τους διαδικτυακούς συνδέσμους μέσω των οποίων οι ταξιδιώτες απλώς ενημερώνονται σχετικά με άλλες ταξιδιωτικές υπηρεσίες κατά γενικό τρόπο, για παράδειγμα όταν ένα ξενοδοχείο ή ο διοργανωτής μιας εκδήλωσης περιλαμβάνει στον ιστότοπό του κατάλογο όλων των παρόχων μεταφορικών υπηρεσιών στην περιοχή του, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε κράτηση ή αν χρησιμοποιούνται «cookies» ή μεταδεδομένα για την ένταξη διαφημίσεων σε δικτυακούς τόπους.
- (13) Θα πρέπει να θεσπιστούν συγκεκριμένοι κανόνες, αφενός για τους εμπόρους, είτε σε γραφείο ταξιδιών είτε στο διαδίκτυο, οι οποίοι βοηθούν τους ταξιδιώτες να συνάψουν, με μία μόνον επίσκεψη ή επαφή με το σημείο πώλησης, χωριστές συμβάσεις με παρόχους επιμέρους υπηρεσιών και, αφετέρου, για τους ταξιδιωτικούς πράκτορες μέσω διαδικτύου οι οποίοι, για παράδειγμα, διευκολύνουν στοχευμένα μέσω συνδεδεμένων ηλεκτρονικών διαδικασιών κράτησης την αγορά τουλάχιστον μιας πρόσθετης ταξιδιωτικής υπηρεσίας από άλλον έμπορο με στοχευμένο τρόπο, όταν οι συμβάσεις συνάπτονται το αργότερο 24 ώρες μετά την επιβεβαίωση κράτησης της πρώτης ταξιδιωτικής υπηρεσίας. Η εν λόγω διευκόλυνση θα βασίζεται συχνά σε εμπορική σχέση με αμοιβή μεταξύ του εμπόρου που διευκολύνει την αγορά πρόσθετων ταξιδιωτικών υπηρεσιών και του άλλου εμπόρου, ανεξάρτητα από τη μέθοδο υπολογισμού της αμοιβής, η οποία μπορεί να καθορίζεται, για παράδειγμα, με βάση τον αριθμό των χτυπημάτων των συνδέσμων (κλικ) ή του κύκλου εργασιών. Οι κανόνες αυτοί θα εφαρμόζονται, για παράδειγμα, όταν ταυτόχρονα με την επιβεβαίωση της κράτησης μιας πρώτης ταξιδιωτικής υπηρεσίας, όπως μιας πτήσης ή ενός σιδηροδρομικού ταξιδιού, ο ταξιδιώτης λαμβάνει πρόσκληση για αγορά πρόσθετης ταξιδιωτικής υπηρεσίας διαθέσιμης στον επιλεγέντα ταξιδιωτικό προορισμό, για παράδειγμα κράτηση ξενοδοχείου, με σύνδεσμο προς τον ιστότοπο κρατήσεων άλλου παρόχου υπηρεσιών ή μεσάζοντα. Ενώ οι εν λόγω διακανονισμοί δεν θα πρέπει να συνιστούν πακέτα κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, σύμφωνα με την οποία ένας μόνο διοργανωτής έχει αναλάβει την ευθύνη για τη σωστή διεξαγωγή όλων των ταξιδιωτικών υπηρεσιών, οι εν λόγω συνδεδεμένοι ταξιδιωτικοί διακανονισμοί αποτελούν εναλλακτικό επιχειρηματικό μοντέλο που συχνά ανταγωνίζεται στενά τα πακέτα.
- (14) Για την εξασφάλιση θεμιτού ανταγωνισμού και προστασίας των ταξιδιωτών, η υποχρέωση παροχής επαρκών εγγυήσεων για επιστροφή των ποσών και επαναπαρισμό των ταξιδιωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας θα πρέπει να εφαρμόζεται και στους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς.
- (15) Η αυτοτελής αγορά μιας μεμονωμένης ταξιδιωτικής υπηρεσίας δεν θα πρέπει να αποτελεί ούτε πακέτο ούτε συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό.
- (16) Προκειμένου να αυξηθεί η σαφήνεια για τους ταξιδιώτες και για να διευκολυνθεί η δυνατότητά τους να επιλέγουν όντας ενήμεροι ως προς τα διαφορετικά είδη προσφερόμενων ταξιδιωτικών διακανονισμών, θα πρέπει να ζητείται από τους εμπόρους να αναφέρουν σαφώς και εμφανώς αν προσφέρουν πακέτο ή συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό και να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το παρεχόμενο επίπεδο προστασίας, πριν ο ταξιδιώτης συμφωνήσει να πληρώσει. Η δήλωση ενός εμπόρου όσον αφορά τη νομική φύση του ταξιδιωτικού προϊόντος που εμπορεύεται θα πρέπει να αντιστοιχεί στην πραγματική νομική φύση του εν λόγω προϊόντος. Οι αρμόδιες αρχές εφαρμογής νομοθεσίας θα πρέπει να παρεμβαίνουν στις περιπτώσεις που οι έμποροι δεν παρέχουν ακριβείς πληροφορίες στους ταξιδιώτες.
- (17) Μόνον ο συνδυασμός διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών, όπως η παροχή καταλύματος, η μεταφορά επιβατών με λεωφορείο, σιδηρόδρομο, πλοίο ή αεροσκάφος, καθώς και η νοίκιαση μηχανοκίνητου οχήματος ή ορισμένων μοτοσυκλετών θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να καθορίζεται αν πρόκειται για πακέτο ή συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό. Η παροχή στέγης ως κατοικίας, μεταξύ άλλων για μαθήματα γλωσσών μακράς διάρκειας, δεν θα πρέπει να θεωρείται παροχή καταλύματος κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως οι ασφάλειες ταξιδιού, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ταξιδιωτικές υπηρεσίες. Επιπροσθέτως, οι υπηρεσίες που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα άλλης ταξιδιωτικής υπηρεσίας δεν θα πρέπει να λογίζονται ως αυτοτελείς ταξιδιωτικές υπηρεσίες. Αυτό περιλαμβάνει, για παράδειγμα, τη μεταφορά αποσκευών που παρέχεται στο πλαίσιο της μεταφοράς επιβατών, τις μικρές μεταφορικές υπηρεσίες όπως η μεταφορά επιβατών στο πλαίσιο ξενάγησης ή η μετάβαση από το ξενοδοχείο σε αερολιμένα ή σε σιδηροδρομικό σταθμό, τα ποτά, τα γεύματα και τον καθαρισμό που παρέχονται ως μέρος της διαμονής, ή η πρόσβαση σε επιτόπιες εγκαταστάσεις όπως πισίνα, σάουνα, λουτρά ή γυμναστήριο για τους πελάτες του ξενοδοχείου. Αυτό σημαίνει επίσης ότι, αντίθετα με ό,τι ισχύει στην περίπτωση της κρουαζιέρας, στις περιπτώσεις όπου παρέχεται κατάλυμα για διανυκτέρευση ως τμήμα της μεταφοράς επιβατών οδικώς, σιδηροδρομικώς, ακτοπλοϊκώς ή αεροπορικώς, η παροχή καταλύματος δεν θα πρέπει να λογίζεται αυτοτελής ταξιδιωτική υπηρεσία εάν είναι σαφές ότι το κύριο στοιχείο είναι η μεταφορά.

- (18) Άλλες τουριστικές υπηρεσίες οι οποίες δεν αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της μεταφοράς επιβατών, της παροχής καταλύματος ή της ενοικίασης μηχανοκίνητων οχημάτων ή ορισμένων μοτοσικλετών μπορεί να είναι, για παράδειγμα, το δικαίωμα εισόδου σε συναυλίες, σε αθλητικές εκδηλώσεις ή σε θεματικά πάρκα, καθώς και οι εκδρομές, οι ξεναγήσεις, οι εισόδοι σε πίστες σκι και η ενοίκιαση αθλητικού εξοπλισμού όπως εξοπλισμού για σκι, ή οι λουτροθεραπείες. Εντούτοις, εάν τέτοιες υπηρεσίες συνδυάζονται με ένα μόνον άλλο είδος ταξιδιωτικής υπηρεσίας, για παράδειγμα την παροχή καταλύματος, θα πρέπει να θεωρείται ότι αποτελούν πακέτο ή συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό μόνον εάν αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέρος της τιμής του πακέτου ή του συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού, ή εάν διαφημίζονται ή εάν αποτελούν με άλλον τρόπο βασικό χαρακτηριστικό του ταξιδιού ή των διακοπών. Εάν άλλες τουριστικές υπηρεσίες αντιπροσωπεύουν το 25 % ή περισσότερο της αξίας του συνδυασμού, οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύουν σημαντικό τμήμα της τιμής του πακέτου ή των συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι, εάν προστεθούν άλλες τουριστικές υπηρεσίες, για παράδειγμα σε διαμονή σε ξενοδοχείο για την οποία η κράτηση είχε γίνει μεμονωμένα, μετά από την άφιξη του ταξιδιώτη στο ξενοδοχείο, αυτό δεν συνιστά πακέτο. Αυτό δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε παράκαμψη της παρούσας οδηγίας και οι διοργανωτές ή οι πωλητές να προτείνουν στον ταξιδιώτη να επιλέξει επιπλέον τουριστικές υπηρεσίες εκ των προτέρων και στη συνέχεια να προσφέρουν τη σύναψη της σύμβασης για τις εν λόγω υπηρεσίες μόνον αφού έχει αρχίσει η εκτέλεση της πρώτης ταξιδιωτικής υπηρεσίας.
- (19) Δεδομένου ότι υπάρχει μικρότερη ανάγκη προστασίας των ταξιδιωτών στην περίπτωση των βραχυχρόνιων ταξιδιών και προκειμένου να αποφευχθεί περιττή επιβάρυνση για τους εμπόρους, τα ταξίδια που διαρκούν λιγότερο από 24 ώρες και δεν περιλαμβάνουν παροχή καταλύματος, καθώς και τα πακέτα ή οι συνδεδεμένοι ταξιδιωτικοί διακανονισμοί που προσφέρονται ή διευκολύνονται περιστασιακά και επί μη κερδοσκοπικής βάσης και μόνο για περιορισμένη ομάδα ταξιδιωτών θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Η τελευταία περίπτωση μπορεί να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, ταξίδια που οργανώνονται όχι συχνότερα από μερικές φορές τον χρόνο από φιλανθρωπικά ιδρύματα, αθλητικούς συλλόγους ή σχολεία για τα μέλη τους, χωρίς να προσφέρονται στο ευρύτερο κοινό. Θα πρέπει να δημοσιοποιούνται επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την εξαίρεση αυτή, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι έμποροι και οι ταξιδιώτες είναι επαρκώς ενημερωμένοι ότι τα εν λόγω πακέτα ή οι συνδεδεμένοι ταξιδιωτικοί διακανονισμοί δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.
- (20) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του εθνικού δικαίου περί συμβάσεων, για εκείνες τις πτυχές που δεν ρυθμίζονται από αυτήν.
- (21) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παραμένουν αρμόδια, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης, να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας σε τομείς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της. Τα κράτη μέλη δύνανται κατά συνέπεια να διατηρούν ή να θεσπίζουν διατάξεις στην εθνική νομοθεσία αντίστοιχες προς τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας ή προς ορισμένες από αυτές, για συμβάσεις που βρίσκονται εκτός του πεδίου της παρούσας οδηγίας. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη δύνανται να διατηρούν ή να θεσπίζουν αντίστοιχες διατάξεις για ορισμένες μεμονωμένες συμβάσεις που αφορούν μία μόνο ταξιδιωτική υπηρεσία (όπως την ενοίκιαση κατοικιών διακοπών) ή για πακέτα και συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς που προσφέρονται ή διευκολύνονται αφίλοκερδώς σε περιορισμένη ομάδα ταξιδιωτών και μόνο περιστασιακά ή για πακέτα και συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς που καλύπτουν περίοδο μικρότερη των 24 ωρών και δεν περιλαμβάνουν παροχή καταλύματος.
- (22) Το κύριο χαρακτηριστικό ενός πακέτου είναι ότι υπάρχει τουλάχιστον ένας έμπορος ο οποίος είναι υπεύθυνος ως διοργανωτής για την ορθή εκτέλεση του πακέτου στο σύνολό του. Μόνο σε περιπτώσεις όπου ένας άλλος έμπορος είναι ο διοργανωτής ενός πακέτου θα μπορεί ένας έμπορος, συνήθως ταξιδιωτικός πράκτορας μέσω γραφείου ταξιδιών ή μέσω διαδικτύου, να ενεργεί ως απλός πωλητής ή ως μεσάζων και να μην φέρει ευθύνη ως διοργανωτής. Το κατά πόσον ένας έμπορος ενεργεί ως διοργανωτής για ένα συγκεκριμένο πακέτο θα πρέπει να εξαρτάται από τη συμμετοχή του εμπόρου στην οργάνωση του πακέτου, και όχι από την ονομασία με την οποία ο έμπορος περιγράφει τις δραστηριότητές του. Το ότι ο έμπορος ενεργεί από την πλευρά της προσφοράς ή ότι παρουσιάζεται ως πράκτορας που ενεργεί εξ ονόματος του ταξιδιώτη δεν επηρεάζει την αξιολόγηση του κατά πόσον ένας έμπορος είναι διοργανωτής ή πωλητής.
- (23) Η οδηγία 90/314/ΕΟΚ παρέχει στα κράτη μέλη τη διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν αν η ευθύνη για την ορθή εκτέλεση του πακέτου ανήκει στους πωλητές ή τους διοργανωτές, ή από κοινού στους πωλητές και τους διοργανωτές. Η ευελιξία αυτή έχει οδηγήσει σε ασάφεια σε ορισμένα κράτη μέλη ως προς το ποιος έμπορος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των σχετικών ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Για τον λόγο αυτόν θα πρέπει να διευκρινίζεται στην παρούσα οδηγία ότι οι διοργανωτές είναι υπεύθυνοι για την εκτέλεση των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού, εκτός εάν η εθνική νομοθεσία προβλέπει ότι θεωρούνται υπεύθυνοι τόσο ο διοργανωτής όσο και ο πωλητής.
- (24) Όσον αφορά τα πακέτα, οι πωλητές θα πρέπει να είναι υπεύθυνοι από κοινού με τον διοργανωτή για την παροχή πληροφοριών πριν από τη σύναψη της σύμβασης. Προκειμένου να διευκολυνθεί η επικοινωνία, ιδίως σε διασυνοριακές υποθέσεις, οι ταξιδιώτες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να έρχονται σε επαφή με τον διοργανωτή μέσω του πωλητή από τον οποίο αγόρασαν το πακέτο.
- (25) Ο ταξιδιώτης θα πρέπει να λαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες πριν από την αγορά ενός πακέτου, είτε αυτό πωλείται εξ αποστάσεως είτε σε γραφείο ταξιδιών είτε με άλλες μορφές διανομής. Όταν παρέχει τις πληροφορίες αυτές, ο έμπορος θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις συγκεκριμένες ανάγκες των ταξιδιωτών που είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι λόγω ηλικίας ή φυσικής αναπηρίας, τις οποίες ο έμπορος θα μπορούσε ευλόγως να προβλέψει.

- (26) Οι βασικές πληροφορίες, για παράδειγμα σχετικά με τα κύρια χαρακτηριστικά των ταξιδιωτικών υπηρεσιών ή τις τιμές, που περιέχονται σε διαφημίσεις, στον δικτυακό τόπο του διοργανωτή ή σε φυλλάδια ως μέρος της πληροφόρησης πριν τη σύναψη της σύμβασης, θα πρέπει να είναι δεσμευτικές, εκτός αν ο διοργανωτής διατηρεί το δικαίωμα να τροποποιήσει τα εν λόγω στοιχεία και εάν οι εν λόγω αλλαγές κοινοποιούνται σαφώς, εκτενώς και ευκρινώς στον ταξιδιώτη πριν από τη σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι νέες τεχνολογίες επικοινωνίας επιτρέπουν την εύκολη ενημέρωση, δεν είναι πλέον αναγκαίο να καθορίζονται ειδικοί κανόνες για τα φυλλάδια, ενώ είναι σκόπιμο να εξασφαλίζεται ότι οι αλλαγές στις πληροφορίες που παρέχονται πριν από τη σύναψη της σύμβασης κοινοποιούνται στον ταξιδιώτη. Θα πρέπει να είναι πάντοτε δυνατό να γίνονται αλλαγές στις πληροφορίες που παρέχονται πριν από τη σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού, εφόσον και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ρητά ως προς αυτό.
- (27) Οι οριζόμενες στην παρούσα οδηγία υποχρεώσεις ενημέρωσης είναι εξαντλητικές, εντούτοις εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων ενημέρωσης που ορίζονται σε άλλες εφαρμοστέες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης ⁽¹⁾.
- (28) Οι διοργανωτές θα πρέπει να παρέχουν γενικές πληροφορίες για τις απαιτήσεις θεωρήσεων της χώρας προορισμού. Οι πληροφορίες σχετικά με τις κατά προσέγγιση περιόδους για την απόκτηση θεωρήσης μπορούν να παρέχονται ως παραπομπές στις επίσημες πληροφορίες της χώρας προορισμού.
- (29) Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των συμβάσεων οργανωμένων ταξιδιών, θα πρέπει να καθορισθούν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών για τη χρονική περίοδο πριν και μετά την έναρξη του πακέτου, ιδίως εάν το πακέτο δεν εκτελείται σωστά ή εάν αλλάζουν ορισμένες συνθήκες.
- (30) Δεδομένου ότι τα πακέτα αγοράζονται συχνά πολύν καιρό πριν από την εκτέλεσή τους, ενδέχεται να συμβούν απρόβλεπτα γεγονότα. Ως εκ τούτου, ο ταξιδιώτης θα πρέπει, υπό ορισμένους όρους, να έχει το δικαίωμα να εκχωρεί μία σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού σε άλλον ταξιδιώτη. Στις περιπτώσεις αυτές, ο διοργανωτής θα πρέπει να είναι σε θέση να ανακτήσει τις δαπάνες του, για παράδειγμα αν ένας υπεργολάβος απαιτεί την καταβολή ποσού για την αλλαγή του ονόματος του ταξιδιώτη ή την ακύρωση εισιτηρίου μεταφοράς και την έκδοση νέου.
- (31) Οι ταξιδιώτες θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να λύουν τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού ανά πάσα στιγμή πριν από την έναρξη του πακέτου, έναντι καταβολής εύλογης και δικαιολογημένης χρέωσης καταγγελίας, στην οποία συνυπολογίζεται η αναμενόμενη εξοικονόμηση κόστους και τα έσοδα από την εναλλακτική αξιοποίηση των ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Θα πρέπει επίσης να έχουν το δικαίωμα να λύουν τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού χωρίς χρέωση καταγγελίας όταν αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις επηρεάζουν σημαντικά την εκτέλεση του πακέτου. Αυτό μπορεί να αφορά, για παράδειγμα, πόλεμο, άλλα σοβαρά προβλήματα ασφάλειας, όπως η τρομοκρατία, σημαντικούς κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία, όπως η εκδήλωση κρουσμάτων σοβαρής ασθένειας στον ταξιδιωτικό προορισμό, ή φυσικές καταστροφές όπως πλημμύρες, σεισμοί ή καιρικές συνθήκες που καθιστούν αδύνατη την ασφαλή μετάβαση στον προορισμό κατά τα συμφωνηθέντα στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού.
- (32) Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, ο διοργανωτής θα πρέπει επίσης να δικαιούται να λύσει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού πριν από την έναρξη του πακέτου, χωρίς να καταβάλει αποζημίωση, για παράδειγμα, εάν δεν συμπληρωθεί ο ελάχιστος αριθμός συμμετεχόντων και εφόσον προβλέπεται αυτή η δυνατότητα στη σύμβαση. Στην περίπτωση αυτή, ο διοργανωτής θα πρέπει να επιστρέφει όλα τα ποσά που έχει λάβει για το πακέτο.
- (33) Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διοργανωτές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κάνουν μονομερείς αλλαγές στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού. Ωστόσο, οι ταξιδιώτες θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να λύσουν τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού εάν οι αλλαγές τροποποιούν σε σημαντικό βαθμό οποιοδήποτε από τα κύρια χαρακτηριστικά των ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Αυτό μπορεί, για παράδειγμα, να συμβεί εάν επιδεινωθεί η ποιότητα ή μειωθεί η αξία των ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Οι αλλαγές στην ώρα αναχώρησης ή άφιξης που αναφέρεται στη σύμβαση οργανωμένου

⁽¹⁾ Βλέπε: οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο») (ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ. 1) και οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36), καθώς και κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2111/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2005, για τη σύσταση κοινοτικού καταλόγου αερομεταφορέων των οποίων απαγορεύεται η λειτουργία στην Κοινότητα και την ενημέρωση των επιβατών αεροπορικών μεταφορών σχετικά με την ταυτότητα του πραγματικού αερομεταφορέα, καθώς και για την κατάργηση του άρθρου 9 της οδηγίας 2004/36/ΕΚ (ΕΕ L 344 της 27.12.2005, σ. 15), κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικά (ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 1), κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 14), κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών στην Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 31.10.2008, σ. 3), κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1177/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, για τα δικαιώματα των επιβατών στις θαλάσσιες και εσωτερικές πλωτές μεταφορές και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 1), και κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 181/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τα δικαιώματα των επιβατών λεωφορείων και πούλμαν και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 1).

ταξιδιού θα πρέπει, για παράδειγμα, να θεωρούνται σημαντικές όταν συνεπάγονται για τον ταξιδιώτη σοβαρή ταλαιπωρία ή πρόσθετο κόστος, για παράδειγμα τη μετάθεση της μεταφοράς ή της διαμονής. Αύξεις της τιμής θα πρέπει να είναι δυνατές μόνον όταν υπάρχει αλλαγή στο κόστος των καυσίμων ή άλλων πηγών ενέργειας για τη μεταφορά επιβατών, στους φόρους ή τις χρεώσεις που επιβάλλονται από τρίτο που δεν συμμετέχει άμεσα στην εκτέλεση των συμπεριλαμβανόμενων στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού ή στις συναλλαγματικές ισοτιμίες που αφορούν το πακέτο και μόνον εφόσον στη σύμβαση προβλέπεται ρητά η δυνατότητα αύξησης της τιμής, καθώς και το δικαίωμα του ταξιδιώτη για μείωση της τιμής η οποία να αντιστοιχεί σε μείωση των εν λόγω χρεώσεων. Αν ο διοργανωτής προτείνει αύξηση της τιμής άνω του 8 % της συνολικής τιμής, ο ταξιδιώτης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα λύσης της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού χωρίς χρέωση καταγγελίας.

- (34) Είναι σκόπιμο να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες για διορθωτικά μέτρα σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού. Ο ταξιδιώτης θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να απαιτεί επίλυση των προβλημάτων και, όταν σημαντικό μέρος των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που προβλέπονται στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού δεν μπορεί να παρασχεθεί, θα πρέπει να προσφέρεται στον ταξιδιώτη κατάλληλοι εναλλακτικοί διακανονισμοί. Αν ο διοργανωτής δεν αποκαταστήσει την έλλειψη συμμόρφωσης εντός εύλογης προθεσμίας που τάσσει ο ταξιδιώτης, θα πρέπει να δύναται να το πράξει ο ίδιος ο ταξιδιώτης και να ζητήσει επιστροφή των αναγκαίων δαπανών. Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν θα πρέπει να είναι αναγκαίος ο καθορισμός προθεσμίας, κυρίως όταν απαιτείται άμεση αποκατάσταση. Αυτό θα ισχυε, για παράδειγμα, όταν ο ταξιδιώτης αναγκάζεται να πάρει ταξί για να προλάβει εγκαίρως την πτήση του λόγω καθυστέρησης του λεωφορείου που παρέχει ο διοργανωτής. Οι ταξιδιώτες θα πρέπει επίσης να δικαιούνται μείωση της τιμής, λύση της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού και/ή αποζημίωση. Αποζημίωση θα πρέπει να παρέχεται επίσης για μη υλικές ζημιές, όπως η απώλεια απόλαυσης του ταξιδιού ή των διακοπών λόγω σοβαρών προβλημάτων κατά την τέλεση των σχετικών ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Ο ταξιδιώτης θα πρέπει να ενημερώσει τον διοργανωτή χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, λαμβάνοντας υπόψη τα περιστατικά της υπόθεσης, για οιαδήποτε έλλειψη συμμόρφωσης διαπιστώσει κατά την παροχή ταξιδιωτικής υπηρεσίας που περιλαμβάνεται στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού. Η παράλειψη να το πράξει μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό της αρμόζουσας μείωσης της τιμής ή της αποζημίωσης εάν η σχετική γνωστοποίηση θα είχε ως αποτέλεσμα την αποτροπή ή τον περιορισμό της ζημίας.
- (35) Για λόγους συνοχής, είναι σκόπιμο να ευθυγραμμιστούν οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας με τις διεθνείς συμβάσεις που ρυθμίζουν τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες και με την ενωσιακή νομοθεσία για τα δικαιώματα των επιβατών. Σε περίπτωση που ο διοργανωτής είναι υπεύθυνος για τη μη εκτέλεση ή την πλημμελή εκτέλεση των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού, ο διοργανωτής θα πρέπει να μπορεί να επικαλεσθεί τους περιορισμούς της ευθύνης των φορέων παροχής υπηρεσιών που θεσπίζονται σε διεθνείς συμβάσεις, όπως η σύμβαση του Μόντρεαλ του 1999 για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές ⁽¹⁾, η σύμβαση του 1980 για τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές (COTIF) ⁽²⁾ και η σύμβαση των Αθηνών του 1974 σχετικά με τη μεταφορά επιβατών και των αποσκευών τους διά θαλάσσης ⁽³⁾. Όταν είναι αδύνατον, λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων, να εξασφαλιστεί η έγκαιρη επιστροφή του ταξιδιώτη στον τόπο αναχώρησης, ο διοργανωτής θα πρέπει να επωμισθεί το κόστος διαμονής των ταξιδιωτών, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τις τρεις διανυκτερεύσεις ανά ταξιδιώτη, εκτός εάν προβλέπονται μεγαλύτερες περίοδοι στην υφιστάμενη ή τη μελλοντική νομοθεσία της Ένωσης για τα δικαιώματα των επιβατών.
- (36) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επηρεάσει τα δικαιώματα των ταξιδιωτών να προβάλλουν αξιώσεις τόσο δυνάμει της παρούσας οδηγίας όσο και δυνάμει άλλης σχετικής νομοθεσίας της Ένωσης ή διεθνούς σύμβασης, ούτως ώστε οι ταξιδιώτες να εξακολουθήσουν να έχουν τη δυνατότητα να προβάλλουν αξιώσεις έναντι του διοργανωτή, του μεταφορέα ή άλλου υπεύθυνου μέρους ή, κατά περίπτωση, έναντι περισσότερων του ενός μερών. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι, προκειμένου να αποφευχθεί η υπέρ το δέον αποζημίωση, η αποζημίωση ή η μείωση της τιμής που προβλέπει η παρούσα οδηγία και η αποζημίωση ή η μείωση της τιμής που προβλέπουν η λοιπή οικεία νομοθεσία της Ένωσης ή διεθνείς συμβάσεις συμψηφίζονται. Η ευθύνη του διοργανωτή δεν θα πρέπει να θίγει το δικαίωμα να ζητηθεί αποζημίωση από τρίτα μέρη, περιλαμβανομένων των παρόχων υπηρεσιών.
- (37) Αν ο ταξιδιώτης αντιμετωπίσει προβλήματα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού ή των διακοπών, ο διοργανωτής θα πρέπει να υποχρεούται να παρέχει κατάλληλη βοήθεια χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Η βοήθεια αυτή θα πρέπει να συνίσταται κυρίως στην παροχή, κατά περίπτωση, πληροφοριών σχετικά με θέματα όπως οι υπηρεσίες υγείας, οι τοπικές αρχές και η προξενική συνδρομή, καθώς και στην παροχή πρακτικής βοήθειας, για παράδειγμα όσον αφορά τις επικοινωνίες εξ αποστάσεως και τους εναλλακτικούς ταξιδιωτικούς διακανονισμούς.

⁽¹⁾ Απόφαση 2001/539/ΕΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2001, για τη σύναψη από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα της σύμβασης για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές (σύμβαση του Μόντρεαλ) (ΕΕ L 194 της 18.7.2001, σ. 38).

⁽²⁾ Απόφαση 2013/103/ΕΕ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2011, για την υπογραφή και τη σύναψη της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Διακυβερνητικής Οργάνωσης περί των διεθνών σιδηροδρομικών μεταφορών σχετικά με την προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη σύμβαση περί των διεθνών σιδηροδρομικών μεταφορών (COTIF), της 9ης Μαΐου 1980, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο του Βιλνιους στις 3 Ιουνίου 1999 (ΕΕ L 51 της 23.2.2013, σ. 1).

⁽³⁾ Απόφαση 2012/22/ΕΕ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Πρωτόκολλο του 2002 της σύμβασης των Αθηνών του 1974 σχετικά με τη θαλάσσια μεταφορά επιβατών και των αποσκευών τους, εκτός των άρθρων 10 και 11 αυτού (ΕΕ L 8 της 12.1.2012, σ. 1).

- (38) Στην ανακοίνωση της, της 18ης Μαρτίου 2013, με τίτλο «Προστασία των επιβατών σε περίπτωση αφερεγγυότητας αεροπορικής εταιρείας», η Επιτροπή καθόρισε μέτρα για τη βελτίωση της προστασίας των επιβατών σε περίπτωση αφερεγγυότητας αεροπορικής εταιρείας, όπως καλύτερη εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008, καθώς και θέσπιση διαλόγου με τους ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου, διαφορετικά θα μπορούσε να αναληφθεί νομοθετική πρωτοβουλία. Η εν λόγω ανακοίνωση αφορά την αγορά ενός μεμονωμένου στοιχείου, συγκεκριμένα αεροπορικές υπηρεσίες, και, ως εκ τούτου, δεν παρέχει προστασία κατά της αφερεγγυότητας για πακέτα και για συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς ταξιδιωτικών υπηρεσιών.
- (39) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι ταξιδιώτες που αγοράζουν ένα πακέτο προστατεύονται πλήρως κατά της αφερεγγυότητας του διοργανωτή. Τα κράτη μέλη στα οποία είναι εγκατεστημένοι οι διοργανωτές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι διοργανωτές παρέχουν εγγύηση για την επιστροφή του συνόλου των ποσών που έχουν καταβάλει οι ταξιδιώτες ή έχουν καταβληθεί εκ μέρους τους και, στον βαθμό που το πακέτο περιλαμβάνει τη μεταφορά ταξιδιωτών, για τον επαναπατρισμό των ταξιδιωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας των διοργανωτών. Εντούτοις, θα πρέπει να προσφέρεται στους ταξιδιώτες η δυνατότητα συνέχισης του πακέτου. Ενώ διατηρούν διακριτική ευχέρεια ως προς τον τρόπο με τον οποίο ρυθμίζεται η προστασία κατά της αφερεγγυότητας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η εν λόγω προστασία είναι αποτελεσματική. Η αποτελεσματικότητα σημαίνει ότι η προστασία θα πρέπει να είναι διαθέσιμη αμέσως στις περιπτώσεις που, συνεπεία των προβλημάτων ρευστότητας του διοργανωτή, οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες δεν εκτελούνται ή δεν θα εκτελεστούν ή θα εκτελεστούν μερικώς ή σε περιπτώσεις που οι πάροχοι υπηρεσιών απαιτούν από τους ταξιδιώτες να πληρώσουν για τις υπηρεσίες αυτές. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να απαιτούν από τους διοργανωτές να παρέχουν στους ταξιδιώτες πιστοποιητικό που θεμελιώνει άμεση αξίωση έναντι του παρόχου της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας.
- (40) Για να είναι αποτελεσματική η προστασία κατά της αφερεγγυότητας, θα πρέπει να καλύπτει τα προβλέψιμα ποσά των πληρωμών που τίθενται από την αφερεγγυότητα του διοργανωτή και, κατά περίπτωση, το προβλέψιμο κόστος των επαναπατρισμών. Αυτό σημαίνει ότι η προστασία θα πρέπει να είναι επαρκής για να καλύπτει όλες τις προβλέψιμες πληρωμές που γίνονται από ή για λογαριασμό ταξιδιωτών για πακέτα σε περίοδο αιχμής, λαμβάνοντας υπόψη την περίοδο μεταξύ της εισπραξης των εν λόγω πληρωμών και της ολοκλήρωσης του ταξιδιού ή των διακοπών, καθώς και, κατά περίπτωση, το προβλέψιμο κόστος των επαναπατρισμών. Κατά γενικό κανόνα, αυτό σημαίνει ότι η ασφάλεια πρέπει να καλύπτει επαρκώς υψηλό ποσοστό του κύκλου εργασιών του διοργανωτή σε ό,τι αφορά τα πακέτα και ότι ενδέχεται να εξαρτάται από παράγοντες όπως το είδος των πωληθέντων πακέτων, περιλαμβανομένου του μέσου μεταφοράς, τον ταξιδιωτικό προορισμό και τους νομικούς περιορισμούς ή τις δεσμεύσεις του διοργανωτή σε ό,τι αφορά τα ποσά των προπληρωμών που μπορεί να δεχθεί και τη χρονική στιγμή της πραγματοποίησής τους πριν από την έναρξη του πακέτου. Παρότι η αναγκαία κάλυψη μπορεί να υπολογίζεται βάσει των πλέον πρόσφατων επιχειρηματικών δεδομένων, για παράδειγμα βάσει του κύκλου εργασιών του τελευταίου οικονομικού έτους, οι διοργανωτές θα πρέπει να υποχρεούνται να προσαρμόζουν την προστασία κατά της αφερεγγυότητας σε περίπτωση αυξημένων κινδύνων, μεταξύ άλλων σε περίπτωση σημαντικής αύξησης των πωλήσεων πακέτων. Εντούτοις, για την αποτελεσματική προστασία κατά της αφερεγγυότητας δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη ιδιαίτερα αμυδροί κίνδυνοι, για παράδειγμα η ταυτόχρονη αφερεγγυότητα αρκετών από τους μεγαλύτερους διοργανωτές, όταν η εν λόγω πράξη θα επηρέαζε δυσανάλογα το κόστος της προστασίας, εις βάρος της αποτελεσματικότητάς της. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η εγγύηση όσον αφορά τις επιστροφές χρημάτων μπορεί να είναι περιορισμένη.
- (41) Δεδομένων των διαφορών στο εθνικό δικαιο και τις πρακτικές όσον αφορά τα συμβαλλόμενα μέρη σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού και την εισπραξη πληρωμών που γίνονται από ή για λογαριασμό ταξιδιωτών, θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να απαιτούν και από τους πωλητές να συνάπτουν σύμβαση προστασίας κατά της αφερεγγυότητας.
- (42) Σύμφωνα με την οδηγία 2006/123/ΕΚ, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν κανόνες, προκειμένου να αποτραπεί το ενδεχόμενο οι υποχρεώσεις προστασίας κατά της αφερεγγυότητας να λειτουργήσουν ως εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και την ελευθερία εγκατάστασης. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να αναγνωρίζουν την προστασία κατά της αφερεγγυότητας που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους εγκατάστασης. Για τη διευκόλυνση της διοικητικής συνεργασίας και της εποπτείας των διοργανωτών και, όπου εφαρμόζεται, των πωλητών που δραστηριοποιούνται σε διάφορα κράτη μέλη όσον αφορά την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεούνται να ορίσουν κεντρικά σημεία επαφής.
- (43) Οι έμποροι που διευκολύνουν συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς θα πρέπει να υποχρεούνται να ενημερώνουν τους ταξιδιώτες για το γεγονός ότι δεν αγοράζουν πακέτο και ότι οι πάροχοι επιμέρους ταξιδιωτικών υπηρεσιών είναι αποκλειστικά υπεύθυνοι για τη δέουσα εκτέλεση των δικών τους συμβατικών υποχρεώσεων. Οι έμποροι που διευκολύνουν συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς θα πρέπει επιπροσθέτως να υπέχουν υποχρέωση παροχής προστασίας κατά της αφερεγγυότητας ως προς την επιστροφή των ποσών που λαμβάνουν και, στον βαθμό που είναι υπεύθυνοι για τη μεταφορά επιβατών, ως προς τον επαναπατρισμό τους, ενώ θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τους ταξιδιώτες. Οι έμποροι που είναι υπεύθυνοι για την εκτέλεση των επιμέρους συμβάσεων, οι οποίες αποτελούν τμήμα συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού, υπόκεινται στη γενική νομοθεσία της Ένωσης σχετικά με την προστασία των καταναλωτών και στις τομεακές νομοθετικές ρυθμίσεις της Ένωσης.

(*) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91 (ΕΕ L 46 της 17.2.2004, σ. 1).

- (44) Κατά τη θέσπιση κανόνων για συστήματα προστασίας κατά της αφερεγγυότητας που αφορούν τα πακέτα και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των μικρότερων επιχειρήσεων και ταυτόχρονα να διασφαλίζουν το ίδιο επίπεδο προστασίας στους ταξιδιώτες.
- (45) Θα πρέπει να προστατεύονται οι ταξιδιώτες από σφάλματα που προκύπτουν κατά τη διαδικασία της κράτησης για πακέτα και συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς.
- (46) Θα πρέπει επίσης να επιβεβαιωθεί ότι οι ταξιδιώτες δεν μπορούν να παραιτηθούν από τα δικαιώματα που απορρέουν από την παρούσα οδηγία και ότι οι διοργανωτές ή οι έμποροι που διευκολύνουν συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς δεν μπορούν να απαλλαγούν από τις υποχρεώσεις τους ισχυριζόμενοι ότι ενεργούν απλώς ως πάροχοι ταξιδιωτικών υπηρεσιών, μεσάζοντες ή υπό οιαδήποτε άλλη ιδιότητα.
- (47) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν κανόνες για τις κυρώσεις για παραβάσεις των εθνικών διατάξεων για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας και να εξασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Οι εν λόγω κυρώσεις θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
- (48) Η έκδοση της παρούσας οδηγίας καθιστά αναγκαία την προσαρμογή ορισμένων νομοθετικών πράξεων της Ένωσης για την προστασία των καταναλωτών. Ειδικότερα, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ εφαρμόζεται για παραβάσεις της παρούσας οδηγίας. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ στην τρέχουσα μορφή της δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις που καλύπτονται από την οδηγία 90/314/ΕΟΚ, είναι απαραίτητο να τροποποιηθεί η οδηγία 2011/83/ΕΕ ώστε να εξασφαλιστεί ότι εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις επιμέρους ταξιδιωτικές υπηρεσίες που αποτελούν μέρος συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού, εφόσον αυτές οι επιμέρους υπηρεσίες δεν εξαιρούνται άλλως από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, και ότι ορισμένα δικαιώματα των καταναλωτών που καθορίζονται στην εν λόγω οδηγία ισχύουν επίσης για τα πακέτα.
- (49) Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των κανόνων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων που θεσπίζει η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, και των κανόνων της Ένωσης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, καθώς και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾.
- (50) Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι ρυθμιστικές απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας όσον αφορά την προστασία κατά της αφερεγγυότητας και την ενημέρωση σε σχέση με τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς θα πρέπει να εφαρμόζονται επίσης στους εμπόρους που δεν είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος και που με οιοδήποτε τρόπο κατευθύνουν τις δραστηριότητές τους κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 593/2008 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾ σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη.
- (51) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή να συμβάλλει στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην επίτευξη υψηλού και όσο το δυνατόν πιο ομοιόμορφου επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακάς τους, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (52) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παρούσα οδηγία, ειδικότερα, συνάδει με την επιχειρηματική ελευθερία που αναφέρεται στο άρθρο 16 του Χάρτη, εξασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών στην Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Χάρτη.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2004, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών («κανονισμός για τη συνεργασία όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών») (ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 64).

⁽³⁾ Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι) (ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 351 της 20.12.2012, σ. 1).

- (53) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση της 28ης Σεπτεμβρίου 2011 των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα ⁽¹⁾, τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει να συνοδεύουν, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση των μέτρων μεταφοράς της οδηγίας με ένα ή περισσότερα έγγραφα που εξηγούν τη σχέση μεταξύ των διατάξεων της οδηγίας και των αντίστοιχων διατάξεων των εθνικών πράξεων μεταφοράς. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης κρίνει ότι η διαβίβαση των εγγράφων αυτών δικαιολογείται.
- (54) Η οδηγία 90/314/ΕΟΚ θα πρέπει επομένως να καταργηθεί,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να συμβάλλει στην ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην επίτευξη υψηλού και όσο το δυνατόν ομοιόμορφου επιπέδου προστασίας των καταναλωτών με την προσέγγιση ορισμένων πτυχών των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τις συμβάσεις μεταξύ των ταξιδιωτών και των εμπόρων ταξιδιωτικών υπηρεσιών για τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα πακέτα που προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από εμπόρους σε ταξιδιώτες και στους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς από εμπόρους για ταξιδιώτες.
2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:
 - α) στα πακέτα και στους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς που καλύπτουν περίοδο μικρότερη των 24 ωρών, εκτός εάν περιλαμβάνεται διανυκτέρευση·
 - β) στα πακέτα που προσφέρονται και στους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς που πραγματοποιούνται περιστασιακά και επί μη κερδοσκοπικής βάσης και μόνο σε περιορισμένη ομάδα ταξιδιωτών·
 - γ) στα πακέτα και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς που αγοράζονται βάσει γενικής συμφωνίας για τον διακανονισμό επαγγελματικού ταξιδιού μεταξύ εμπόρου και άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο ενεργεί για σκοπούς που αφορούν την εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή επαγγελματική του δραστηριότητα.
3. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει το εθνικό γενικό δίκαιο περί συμβάσεων, όπως τους κανόνες εγκυρότητας, διαμόρφωσης ή αποτελέσματος μιας σύμβασης, στον βαθμό που στην παρούσα οδηγία δεν ρυθμίζονται γενικές έννοιες του δικαίου των συμβάσεων.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) ως «ταξιδιωτική υπηρεσία» νοείται:
 - α) η μεταφορά επιβατών·
 - β) η παροχή καταλύματος που δεν αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της μεταφοράς επιβατών και δεν παρέχεται για σκοπούς κατοικίας·

⁽¹⁾ EE C 369 της 17.12.2011, σ. 14.

- γ) η ενοκίαση αυτοκινήτων, άλλων μηχανοκίνητων οχημάτων κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 11 της οδηγίας 2007/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ ή μοτοσικλετών που απαιτούν άδεια οδήγησης κατηγορίας Α σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της οδηγίας 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾.
- δ) τυχόν άλλες τουριστικές υπηρεσίες που δεν είναι αναπόσπαστο τμήμα της ταξιδιωτικής υπηρεσίας κατά την έννοια των στοιχείων α), β) ή γ).
- 2) ως «πακέτο» νοείται ο συνδυασμός τουλάχιστον δύο διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών στο πλαίσιο του ίδιου ταξιδιού ή των ίδιων διακοπών, εάν:
- α) οι εν λόγω υπηρεσίες έχουν συνδυαστεί από έναν έμπορο, ακόμη και κατόπιν αιτήματος ή σύμφωνα με την επιλογή του ταξιδιώτη, πριν από τη σύναψη ενιαίας σύμβασης που περιλαμβάνει όλες τις εν λόγω υπηρεσίες· ή
- β) ανεξάρτητα από το αν συνάπτονται χωριστές συμβάσεις με παρόχους επιμέρους ταξιδιωτικών υπηρεσιών, οι υπηρεσίες αυτές:
- i) αγοράζονται από ένα μόνο σημείο πώλησης και έχουν επιλεγεί πριν ο ταξιδιώτης συμφωνήσει να πληρώσει,
- ii) προσφέρονται, πωλούνται ή χρεώνονται σε τιμή όπου συυπολογίζονται όλες οι εν λόγω υπηρεσίες ή σε μία συνολική τιμή,
- iii) διαφημίζονται ή πωλούνται με τον όρο «πακέτο» ή με παρεμφερή όρο,
- iv) συνδυάζονται μετά τη σύναψη σύμβασης με την οποία ένας έμπορος προσφέρει το δικαίωμα στον ταξιδιώτη να επιλέξει μεταξύ διαφόρων τύπων ταξιδιωτικών υπηρεσιών, ή
- v) αγοράζονται από χωριστούς εμπόρους μέσω συνδεδεμένων διαδικασιών κράτησης στο διαδίκτυο όπου το όνομα, τα στοιχεία πληρωμών και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διαβιβάζονται από τον έμπορο με τον οποίο συνάπτεται η πρώτη σύμβαση σε άλλον έμπορο ή εμπόρους και μια σύμβαση με τον τελευταίο έμπορο ή εμπόρους συνάπτεται το αργότερο 24 ώρες μετά την επιβεβαίωση κράτησης της πρώτης ταξιδιωτικής υπηρεσίας.
- Ο συνδυασμός ταξιδιωτικών υπηρεσιών όπου μόνο ένα είδος ταξιδιωτικής υπηρεσίας, όπως αναφέρεται στο σημείο 1) στοιχείο α), β) ή γ), συνδυάζεται με μία ή περισσότερες τουριστικές υπηρεσίες, όπως αναφέρεται στο σημείο 1) στοιχείο δ), δεν αποτελεί πακέτο εφόσον οι τελευταίες αυτές υπηρεσίες:
- α) δεν αντιπροσωπεύουν σημαντικό ποσοστό της αξίας του συνδυασμού και δεν διαφημίζονται ούτε με άλλον τρόπο αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό του συνδυασμού· ή
- β) επιλέγονται και αγοράζονται μόνον αφού έχει αρχίσει η εκτέλεση ταξιδιωτικής υπηρεσίας κατά την έννοια του σημείου 1) στοιχείο α), β) ή γ).
- 3) ως «σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού» νοείται η σύμβαση για το σύνολο του πακέτου ή, εάν το πακέτο παρέχεται βάσει χωριστών συμβάσεων, όλες οι συμβάσεις που καλύπτουν ταξιδιωτικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο πακέτο·
- 4) ως «έναρξη του πακέτου» νοείται η αρχή εκτέλεσης των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο πακέτο·
- 5) ως «συνδεδεμένος ταξιδιωτικός διακανονισμός» νοείται η αγορά τουλάχιστον δύο διαφορετικών ειδών ταξιδιωτικών υπηρεσιών για το ίδιο ταξίδι ή τις ίδιες διακοπές, που δεν αποτελούν πακέτο, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη σύναψη χωριστών συμβάσεων με τους παρόχους των επιμέρους ταξιδιωτικών υπηρεσιών, αν ο έμπορος διευκολύνει:
- α) στο πλαίσιο μιας και μόνον επίσκεψης ή επαφής με το σημείο πώλησής του, τη χωριστή επιλογή και χωριστή πληρωμή κάθε ταξιδιωτικής υπηρεσίας από τους ταξιδιώτες· ή

⁽¹⁾ Οδηγία 2007/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Σεπτεμβρίου 2007, για τη θέσπιση πλαισίου για την έγκριση των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους, και των συστημάτων, κατασκευαστικών στοιχείων και χωριστών τεχνικών μονάδων που προορίζονται για τα οχήματα αυτά (Οδηγία-πλαίσιο) (ΕΕ L 263 της 9.10.2007, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την άδεια οδήγησης (ΕΕ L 403 της 30.12.2006, σ. 18).

β) με στοχευμένο τρόπο, την προμήθεια τουλάχιστον μιας πρόσθετης ταξιδιωτικής υπηρεσίας από άλλον έμπορο όταν η σύμβαση με τον έμπορο αυτόν συνάπτεται το αργότερο 24 ώρες μετά την επιβεβαίωση κράτησης της πρώτης ταξιδιωτικής υπηρεσίας.

Όταν αγοράζονται μόνο ένα είδος ταξιδιωτικής υπηρεσίας, όπως αναφέρεται στο σημείο 1) στοιχείο α), β) ή γ), και μία ή περισσότερες τουριστικές υπηρεσίες, όπως αναφέρεται στο σημείο 1) στοιχείο δ), δεν αποτελούν έναν συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό εφόσον οι τελευταίες υπηρεσίες δεν αντιπροσωπεύουν σημαντικό ποσοστό της συνολικής αξίας των υπηρεσιών και δεν διαφημίζονται ούτε με άλλον τρόπο αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό του ταξιδιού ή των διακοπών.

- 6) ως «ταξιδιώτης» νοείται κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να συνάψει σύμβαση που εμπίπτει στο πλαίσιο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ή έχει δικαίωμα να ταξιδέψει βάσει μιας τέτοιας σύμβασης·
- 7) ως «έμπορος» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο ή κάθε νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από το εάν διέπεται από το ιδιωτικό ή δημόσιο δίκαιο, το οποίο ενεργεί, ακόμη και μέσω κάθε άλλου προσώπου ενεργούντος εξ ονόματός του ή για λογαριασμό του, για σκοπούς οι οποίοι σχετίζονται με τις εμπορικές, επιχειρηματικές, βιοτεχνικές ή επαγγελματικές δραστηριότητές του σε σχέση με συμβάσεις καλυπτόμενες από την παρούσα οδηγία, ανεξαρτήτως αν ενεργεί υπό την ιδιότητα του διοργανωτή, πωλητή, εμπόρου που διευκολύνει τον συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό ή του παρόχου ταξιδιωτικής υπηρεσίας·
- 8) ως «διοργανωτής» νοείται ο έμπορος που συνδυάζει και πωλεί ή προσφέρει προς πώληση πακέτα, είτε απευθείας είτε μέσω άλλου εμπόρου είτε από κοινού με άλλον έμπορο ή ο έμπορος ο οποίος διαβιβάζει τα στοιχεία του ταξιδιώτη σε άλλον έμπορο σύμφωνα με το σημείο 2) στοιχείο β) σημείο ν)·
- 9) ως «πωλητής» νοείται ο έμπορος εκτός από τον διοργανωτή ο οποίος πωλεί ή προσφέρει προς πώληση πακέτα που συνδυάζονται από διοργανωτή·
- 10) ως «εγκατάσταση» νοείται η εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 5) της οδηγίας 2006/123/ΕΚ·
- 11) ως «σταθερό μέσο» νοείται κάθε μέσο που επιτρέπει στον ταξιδιώτη ή στον έμπορο να αποθηκεύει πληροφορίες που απευθύνονται προσωπικά σε αυτόν, κατά τρόπο προσπελάσιμο για μελλοντική αναφορά επί χρονικό διάστημα επαρκές για τους σκοπούς που εξυπηρετούν οι πληροφορίες και που επιτρέπει την ακριβή αναπαραγωγή των αποθηκευμένων πληροφοριών·
- 12) ως «αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις» νοούνται καταστάσεις που εκφεύγουν από τον έλεγχο του μέρους που επικαλείται τέτοια κατάσταση, και οι συνέπειες της οποίας δεν θα μπορούσαν να αποφευχθούν ακόμη και αν είχαν ληφθεί όλα τα εύλογα μέτρα·
- 13) ως «έλλειψη συμμόρφωσης» νοείται η μη εκτέλεση ή η πλημμελής εκτέλεση των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται σε πακέτο·
- 14) ως «ανήλικοι» νοούνται τα πρόσωπα ηλικίας κάτω των 18 ετών·
- 15) ως «σημείο πώλησης» νοείται οποιοδήποτε κατάσταση λιανικής πώλησης, είτε κινητό είτε ακίνητο, ή δικτυακός τόπος λιανικής πώλησης ή παρόμοιο διαδικτυακό μέσο πώλησης, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου οι δικτυακοί τόποι λιανικής πώλησης ή τα διαδικτυακά μέσα πώλησης παρουσιάζονται στους ταξιδιώτες ως ένα μόνο μέσο, συμπεριλαμβανομένης τηλεφωνικής υπηρεσίας·
- 16) ως «επαναπατριsmός» νοείται η επιστροφή των ταξιδιωτών στον τόπο αναχώρησης ή σε άλλον τόπο που συμφωνείται από τα συμβαλλόμενα μέρη.

Άρθρο 4

Επίπεδο εναρμόνισης

Τα κράτη μέλη δεν διατηρούν ούτε εισάγουν στο εθνικό τους δίκαιο διατάξεις που παρεκκλίνουν από αυτές που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένων περισσότερο ή λιγότερο αυστηρών διατάξεων που θα εξασφάλιζαν διαφορετικό επίπεδο προστασίας του ταξιδιώτη, εκτός εάν άλλως προβλέπεται στην παρούσα οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

Άρθρο 5

Πληροφορίες πριν από τη σύναψη της σύμβασης

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, πριν δεσμευθεί ο ταξιδιώτης με σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού ή με οποιαδήποτε αντίστοιχη προσφορά, ο διοργανωτής και, όταν το πακέτο πωλείται μέσω πωλητή, επίσης ο πωλητής παρέχουν στον ταξιδιώτη τις σχετικές τυποποιημένες πληροφορίες μέσω του σχετικού εντύπου ως έχει στο παράρτημα I μέρος Α ή Β και, εφόσον αφορούν το πακέτο, τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) τα κύρια χαρακτηριστικά των ταξιδιωτικών υπηρεσιών:

- i) τον ταξιδιωτικό προορισμό ή προορισμούς, το δρομολόγιο και τις περιόδους παραμονής, με ημερομηνίες, καθώς και τον αριθμό των διανυκτερεύσεων που περιλαμβάνουν, εφόσον περιλαμβάνεται παροχή καταλύματος,
- ii) τα μέσα μεταφοράς, τα χαρακτηριστικά και τις κατηγορίες των μέσων μεταφοράς, τους τόπους, τις ημερομηνίες και τις ώρες αναχώρησης και επιστροφής, τη διάρκεια και τις ενδιάμεσες στάσεις και ανταποκρίσεις.

Αν δεν έχει οριστεί ακόμη η ακριβής ώρα, ο διοργανωτής και, κατά περίπτωση, ο πωλητής ενημερώνουν τον ταξιδιώτη σχετικά με την κατά προσέγγιση ώρα αναχώρησης και επιστροφής,

- iii) τον τόπο, τα κύρια χαρακτηριστικά και, κατά περίπτωση, την τουριστική κατηγορία του καταλύματος σύμφωνα με τους κανόνες της χώρας προορισμού,
 - iv) τα παρεχόμενα γεύματα,
 - v) τις επισκέψεις, την εκδρομή ή εκδρομές ή άλλες υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στη συμφωνηθείσα συνολική τιμή του πακέτου,
 - vi) όταν δεν είναι εμφανές από τις περιστάσεις, κατά πόσον οποιαδήποτε ταξιδιωτική υπηρεσία θα παρέχεται στον ταξιδιώτη στο πλαίσιο ομάδας και, αν ναι, όπου αυτό είναι δυνατόν, το κατά προσέγγιση μέγεθος της ομάδας,
 - vii) εάν η ωφέλεια των ταξιδιωτών από άλλες τουριστικές υπηρεσίες εξαρτάται από την αποτελεσματική προφορική επικοινωνία, τη γλώσσα στην οποία θα εκτελεστούν οι εν λόγω υπηρεσίες, και
 - viii) εάν το ταξίδι ή οι διακοπές είναι γενικώς κατάλληλα για άτομα με μειωμένη κινητικότητα και, κατόπιν αιτήματος του ταξιδιώτη, ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα του ταξιδιού ή των διακοπών, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του ταξιδιώτη.
- β) την εμπορική επωνυμία και τη γεωγραφική διεύθυνση του διοργανωτή και, ανάλογα με την περίπτωση, του λιανοπωλητή, καθώς και τους αντίστοιχους αριθμούς τηλεφώνου και, κατά περίπτωση, διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου·
- γ) τη συνολική τιμή του πακέτου, συμπεριλαμβανομένων των φόρων και, κατά περίπτωση, όλες τις πρόσθετες χρεώσεις, επιβαρύνσεις και άλλα κόστη ή, σε περίπτωση που τα κόστη αυτά δεν είναι ευλόγως δυνατό να υπολογιστούν πριν από τη σύναψη της σύμβασης, ένδειξη του είδους του τυχόν πρόσθετου κόστους το οποίο ο ταξιδιώτης ενδέχεται να υποχρεωθεί να αναλάβει επιπλέον·
- δ) τους τρόπους πληρωμής, περιλαμβανομένου οποιουδήποτε ποσού ή ποσοστού της τιμής που πρέπει να καταβληθεί ως προκαταβολή και του χρονοδιαγράμματος για την πληρωμή του υπολοίπου, ή τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που πρέπει να καταβληθούν ή να παροχρηματοδοτούνται από τον ταξιδιώτη·
- ε) τον ελάχιστο αριθμό ατόμων που απαιτείται για την πραγματοποίηση του πακέτου, καθώς και την προθεσμία που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 3 στοιχείο α) πριν από την έναρξη του πακέτου για την πιθανή καταγγελία της σύμβασης, εάν ο αριθμός αυτός δεν έχει επιτευχθεί·

- στ) γενικές πληροφορίες για τις απαιτήσεις για τα διαβατήρια και τις θεωρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των κατά προσέγγιση περιόδων για την απόκτηση θεωρήσεων και των πληροφοριών σχετικά με τις υγειονομικές διατυπώσεις, της χώρας προορισμού·
- ζ) ενημέρωση σχετικά με τη δυνατότητα του ταξιδιώτη να καταγγείλει τη σύμβαση ανά πάσα στιγμή πριν από την έναρξη του πακέτου έναντι κατάλληλης χρέωσης καταγγελίας ή, κατά περίπτωση, της τυποποιημένης χρέωσης καταγγελίας που ζητείται από τον διοργανωτή, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1·
- η) πληροφορίες σχετικά με την προαιρετική ή υποχρεωτική ασφάλιση που θα καλύπτει το κόστος σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης από τον ταξιδιώτη ή το κόστος της βοήθειας, περιλαμβανομένου του επαναπατρισμού του, σε περίπτωση ατυχήματος, ασθένειας ή θανάτου.

Για τις συμβάσεις οργανωμένου ταξιδιού που συνάπτονται τηλεφωνικά, ο διοργανωτής, και, κατά περίπτωση, ο πωλητής παρέχει στον ταξιδιώτη τις τυποποιημένες πληροφορίες του παραρτήματος I μέρος Β και την ενημέρωση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία α) έως η).

2. Αναφορικά με τα πακέτα όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 2) στοιχείο β) σημείο ν), ο διοργανωτής και ο έμπορος προς τους οποίους διαβιβάζονται τα δεδομένα εξασφαλίζουν την παροχή, πριν δεσμευθεί ο ταξιδιώτης με σύμβαση ή με οποιαδήποτε αντίστοιχη προσφορά, των πληροφοριών που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως η) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου στο μέτρο που αφορούν τις αντίστοιχες ταξιδιωτικές υπηρεσίες που αυτοί προσφέρουν. Ο διοργανωτής παρέχει επίσης, ταυτόχρονα, τις τυποποιημένες πληροφορίες μέσω του εντύπου που καθορίζεται στο παράρτημα I μέρος Γ.

3. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 παρέχονται με σαφή, κατανοητό και ευδιάκριτο τρόπο. Όταν οι εν λόγω πληροφορίες παρέχονται γραπτώς, είναι ευανάγνωστες.

Άρθρο 6

Δεσμευτικός χαρακτήρας των πληροφοριών που παρέχονται πριν από τη σύναψη της σύμβασης και σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που παρέχονται στον ταξιδιώτη σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), γ), δ), ε) και ζ) αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού και δεν τροποποιούνται, εκτός αν τα συμβαλλόμενα μέρη ρητώς συμφωνήσουν διαφορετικά. Ο διοργανωτής και, κατά περίπτωση, ο πωλητής κοινοποιούν κάθε αλλαγή των πληροφοριών πριν από τη σύναψη της σύμβασης στον ταξιδιώτη με σαφή, κατανοητό και ευδιάκριτο τρόπο πριν από τη σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού.

2. Αν ο διοργανωτής και, κατά περίπτωση, ο πωλητής δεν έχει συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις για πληροφόρηση σχετικά με πρόσθετες χρεώσεις, επιβαρύνσεις ή άλλα κόστη όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) πριν από τη σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού, ο ταξιδιώτης δεν καταβάλλει τις εν λόγω χρεώσεις, επιβαρύνσεις ή άλλα κόστη.

Άρθρο 7

Περιεχόμενο της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού και έγγραφα που πρέπει να παρέχονται πριν από την έναρξη του πακέτου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι συμβάσεις οργανωμένων ταξιδιών συντάσσονται σε απλή και κατανοητή γλώσσα και, εάν έχουν συνταχθεί εγγράφως, είναι ευανάγνωστες. Κατά τη σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού ή, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, μετά από αυτήν, ο διοργανωτής ή ο πωλητής παρέχουν στον ταξιδιώτη αντίγραφο ή επιβεβαίωση της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού σε σταθερό μέσο. Ο ταξιδιώτης δικαιούται να ζητήσει αντίγραφο σε έντυπη μορφή, αν η σύμβαση ταξιδιωτικού πακέτου έχει συναφθεί με ταυτόχρονη φυσική παρουσία των μερών.

Όσον αφορά τις συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 8) της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, παρέχεται αντίγραφο ή επιβεβαίωση της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού στον ταξιδιώτη σε χαρτί ή, εάν συμφωνεί ο ταξιδιώτης, σε άλλο σταθερό μέσο.

2. Η σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού ή η επιβεβαίωση της σύμβασης περιγράφει το πλήρες περιεχόμενο της συμφωνίας το οποίο περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) έως η) και τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) τις ειδικές απαιτήσεις του ταξιδιώτη που αποδέχτηκε ο διοργανωτής·

- β) ενημέρωση για το ότι ο διοργανωτής:
- i) είναι υπεύθυνος για την ορθή εκτέλεση του συνόλου των προβλεπόμενων ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 13, και
 - ii) υποχρεούται να παρέχει βοήθεια, αν ο ταξιδιώτης αντιμετωπίσει πρόβλημα σύμφωνα με το άρθρο 16.
- γ) το όνομα της οντότητας που παρέχει προστασία κατά της αφερεγγυότητας και τα στοιχεία επικοινωνίας της, συμπεριλαμβανομένης της γεωγραφικής της διεύθυνσης, και, όπου απαιτείται, το όνομα της προς τον σκοπό αυτόν ορισμένης από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη αρμόδιας αρχής και των στοιχείων επικοινωνίας της·
- δ) το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και, κατά περίπτωση, τον αριθμό τηλεομοιοτυπίας του τοπικού αντιπροσώπου του διοργανωτή, ενός σημείου επαφής ή μιας άλλης υπηρεσίας που επιτρέπει στον ταξιδιώτη να επικοινωνήσει με τον διοργανωτή γρήγορα και αποτελεσματικά, να ζητήσει βοήθεια σε περίπτωση δυσκολίας του ταξιδιώτη ή να διαμαρτυρηθεί για κάθε έλλειψη συμμόρφωσης που διαπιστώνεται κατά την εκτέλεση του πακέτου·
- ε) ενημέρωση για το ότι ο ταξιδιώτης οφείλει να κοινοποιεί οποιαδήποτε έλλειψη συμμόρφωσης την οποία διαπιστώνει κατά την εκτέλεση του πακέτου σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2·
- στ) όταν ανήλικοι, μη συνοδευόμενοι από γονέα ή άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο, συμμετέχουν σε ταξιδιωτικό πακέτο βάσει σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού που περιλαμβάνει παροχή καταλύματος, πληροφορίες που επιτρέπουν την άμεση επαφή με τον ανήλικο ή το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για τον ανήλικο στον τόπο παραμονής του ανήλικου·
- ζ) πληροφορίες σχετικά με τις υπάρχουσες εσωτερικές διαδικασίες διερεύνησης καταγγελιών και τους εναλλακτικούς μηχανισμούς επίλυσης διαφορών («ΕΕΔ») σύμφωνα με την οδηγία 2013/11/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ και, κατά περίπτωση, σχετικά με τον φορέα ΕΕΔ ο οποίος καλύπτει τον έμπορο και με την πλατφόρμα ηλεκτρονικής επίλυσης διαφορών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 524/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾·
- η) πληροφορίες για το δικαίωμα του ταξιδιώτη να εκχωρήσει τη σύμβαση σε άλλον ταξιδιώτη σύμφωνα με το άρθρο 9.
3. Αναφορικά με τα πακέτα όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 2) στοιχείο β) σημείο ν), ο έμπορος στον οποίο διαβιβάζονται τα δεδομένα ενημερώνει τον διοργανωτή για τη σύναψη της σύμβασης η οποία καταλήγει στη δημιουργία ενός πακέτου. Ο έμπορος παρέχει στο διοργανωτή τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις του ως διοργανωτή.

Μόλις ο διοργανωτής πληροφορηθεί ότι έχει δημιουργηθεί ένα πακέτο, ο διοργανωτής διαβιβάζει στον ταξιδιώτη τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχεία α) έως η) σε σταθερό μέσο.

4. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 παρέχονται με σαφή, κατανοητό και ευδιάκριτο τρόπο.

5. Σε εύθετο χρόνο πριν από την έναρξη του πακέτου, ο διοργανωτής δίνει στον ταξιδιώτη τις απαιτούμενες αποδείξεις, κουπόνια και εισιτήρια, πληροφορίες σχετικά με τις προγραμματισμένες ώρες αναχώρησης και, κατά περίπτωση, σχετικά με το χρονικό όριο για τον έλεγχο εισιτηρίων καθώς και τις προγραμματισμένες ώρες των ενδιάμεσων στάσεων, των ανταποκρίσεων και της άφιξης.

Άρθρο 8

Βάρος της απόδειξης

Ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεων ενημέρωσης που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο, το βάρος απόδειξης το έχει ο έμπορος.

⁽¹⁾ Οδηγία 2013/11/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την εναλλακτική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ (οδηγία ΕΕΚΔ) (ΕΕ L 165 της 18.6.2013, σ. 63).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 524/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ηλεκτρονική επίλυση καταναλωτικών διαφορών και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ (κανονισμός για την ΗΕΚΔ) (ΕΕ L 165 της 18.6.2013, σ. 1).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ

Άρθρο 9

Εκχώρηση της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού σε άλλον ταξιδιώτη

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ένας ταξιδιώτης μπορεί, αφού προειδοποιήσει έγκαιρα τον διοργανωτή σε σταθερό μέσο και πριν από την έναρξη του πακέτου, να εκχωρήσει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού σε πρόσωπο το οποίο πληροί όλους τους όρους που εφαρμόζονται στην εν λόγω σύμβαση. Ειδοποίηση που δίνεται το αργότερο επτά ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου θεωρείται σε κάθε περίπτωση εύλογη.
2. Ο εκχωρητής της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού και ο εκδοχέας εξακολουθούν να ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για την καταβολή του οφειλόμενου υπολοίπου, καθώς και για τυχόν πρόσθετες χρεώσεις, επιβαρύνσεις ή άλλες δαπάνες που προκύπτουν από την εκχώρηση. Ο διοργανωτής ενημερώνει τον εκχωρητή σχετικά με το πραγματικό κόστος της εκχώρησης. Οι εν λόγω δαπάνες πρέπει να είναι εύλογες και να μην υπερβαίνουν το πραγματικό κόστος που βαρύνει τον διοργανωτή λόγω της εκχώρησης της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού.
3. Ο διοργανωτής προσκομίζει στον εκχωρητή αποδεικτικά στοιχεία για τα πρόσθετα τέλη, επιβαρύνσεις ή άλλες δαπάνες που προκύπτουν από την εκχώρηση της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού.

Άρθρο 10

Αλλαγή των τιμών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι μετά τη σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού, οι τιμές μπορούν να αυξηθούν μόνον εάν η σύμβαση προβλέπει ρητά αυτήν τη δυνατότητα και ορίζει ότι ο ταξιδιώτης έχει δικαίωμα μείωσης της τιμής σύμφωνα με την παράγραφο 4. Σε αυτήν την περίπτωση, η σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού ορίζει τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζονται οι αναθεωρήσεις των τιμών. Αυξήσεις των τιμών είναι δυνατές αποκλειστικά και μόνον ως άμεση συνέπεια αλλαγών σχετικά με τα εξής:
 - α) την τιμή της μεταφοράς επιβατών που προκύπτει από το κόστος των καυσίμων ή άλλων πηγών ενέργειας·
 - β) το επίπεδο των φόρων ή τελών στις περιλαμβανόμενες στη σύμβαση ταξιδιωτικές υπηρεσίες που επιβάλλονται από τρίτους οι οποίοι δεν εμπλέκονται άμεσα στην εκτέλεση του πακέτου, συμπεριλαμβανομένων των τουριστικών φόρων, των φόρων αεροδρομίου, των τελών επιβίβασης ή αποβίβασης σε λιμένες και αερολιμένες· ή
 - γ) τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που αφορούν το πακέτο.
2. Εάν η αύξηση της τιμής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου υπερβαίνει το 8 % της συνολικής τιμής του πακέτου, εφαρμόζεται το άρθρο 11 παράγραφοι 2 έως 5.
3. Ασχέτως του εύρους της, η αύξηση της τιμής είναι δυνατή μόνον εφόσον ο διοργανωτής κοινοποιήσει την αύξηση αυτή με σαφή και κατανοητό τρόπο, στον ταξιδιώτη επί σταθερού μέσου μαζί με την αιτιολόγηση για αυτή την αύξηση και παρέχει υπολογισμό της, το αργότερο 20 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου.
4. Αν η σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού προβλέπει τη δυνατότητα αύξησης της τιμής, ο ταξιδιώτης δικαιούται μείωση της τιμής αντίστοιχη προς οποιαδήποτε μείωση του κόστους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), β) και γ), η οποία προκύπτει μετά τη σύναψη της σύμβασης πριν την έναρξη του πακέτου.
5. Σε περίπτωση μείωσης της τιμής, ο διοργανωτής έχει το δικαίωμα να αφαιρεί τις πραγματικές διοικητικές δαπάνες από το ποσό επιστροφής που οφείλει στον ταξιδιώτη. Κατόπιν αιτήματος του ταξιδιώτη, ο διοργανωτής υποχρεούται να προσκομίσει αποδείξεις για αυτές τις διοικητικές δαπάνες.

Άρθρο 11

Τροποποίηση άλλων όρων της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, πριν από την έναρξη του πακέτου, ο διοργανωτής δεν μπορεί να μεταβάλει μονομερώς συμβατικούς όρους οργανωμένου ταξιδιού εκτός της τιμής σύμφωνα με το άρθρο 10, εκτός εάν:

- α) ο διοργανωτής έχει εξασφαλίσει το δικαίωμα αυτό στη σύμβαση·
- β) η μεταβολή είναι ασήμαντη· και
- γ) ο διοργανωτής ενημερώνει τον ταξιδιώτη για τη μεταβολή με σαφή, κατανοητό και ευδιάκριτο τρόπο, σε σταθερό μέσο.

2. Εάν, πριν από την έναρξη του πακέτου, ο διοργανωτής υποχρεωθεί να τροποποιήσει, σε σημαντικό βαθμό, οποιοδήποτε από τα κύρια χαρακτηριστικά των ταξιδιωτικών υπηρεσιών, όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), ή αδυνατεί να εκπληρώσει τις ειδικές απαιτήσεις, όπως αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο α), ή προτείνει να αυξήσει την τιμή του πακέτου κατά ποσοστό που υπερβαίνει το 8 % σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2, ο ταξιδιώτης δύναται εντός εύλογης προθεσμίας που τάσσει ο διοργανωτής:

- α) να αποδεχτεί την προτεινόμενη τροποποίηση· ή
- β) να καταγγείλει τη σύμβαση χωρίς την καταβολή χρέωσης καταγγελίας.

Εάν ο ταξιδιώτης καταγγείλει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού, τότε ο ταξιδιώτης δύναται να δεχθεί άλλο πακέτο εφόσον αυτό προσφέρεται από τον διοργανωτή, ει δυνατόν ισοδύναμης ή ανώτερης ποιότητας.

3. Ο διοργανωτής ενημερώνει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση τον ταξιδιώτη με σαφή, κατανοητό και ευδιάκριτο τρόπο σε σταθερό μέσο, σχετικά με τα εξής:

- α) τις προτεινόμενες αλλαγές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και, κατά περίπτωση, σύμφωνα με την παράγραφο 4, τις επιπτώσεις τους στη τιμή του πακέτου·
- β) μια εύλογη προθεσμία, εντός της οποίας ο ταξιδιώτης οφείλει να ενημερώσει τον διοργανωτή για την απόφασή του σύμφωνα με την παράγραφο 2·
- γ) τις συνέπειες εάν ο ταξιδιώτης δεν απαντήσει εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο β), σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο· και
- δ) κατά περίπτωση, το αντ' αυτού προσφερόμενο πακέτο και την τιμή του.

4. Εάν οι αλλαγές στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού που αναφέρονται στην παράγραφο 2 πρώτο εδάφιο ή στο άλλο πακέτο που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο έχουν ως αποτέλεσμα πακέτο χαμηλότερης ποιότητας ή κόστους, ο ταξιδιώτης δικαιούται κατάλληλη μείωση της τιμής.

5. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού σύμφωνα με το στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και αν ο ταξιδιώτης δεν δεχθεί άλλο πακέτο, ο διοργανωτής υποχρεούται να επιστρέψει όλα τα ποσά που έλαβε από ή εκ μέρους του ταξιδιώτη χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός 14 ημερών από την καταγγελία της σύμβασης. Εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 14 παράγραφοι 2, 3, 4, 5 και 6.

Άρθρο 12

Καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού και δικαίωμα υπαναχώρησης πριν από την έναρξη του πακέτου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο ταξιδιώτης μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού ανά πάσα στιγμή πριν από την έναρξη του πακέτου. Αν ο ταξιδιώτης καταγγείλει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού δυνάμει της παρούσας παραγράφου, μπορεί να του ζητηθεί η καταβολή εύλογης και δικαιολογημένης χρέωσης καταγγελίας στον διοργανωτή. Η σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού μπορεί να καθορίζει εύλογη τυποποιημένη χρέωση καταγγελίας της σύμβασης με βάση τον χρόνο της καταγγελίας της σύμβασης πριν από την έναρξη του πακέτου και την αναμενόμενη εξοικονόμηση κόστους και τα αναμενόμενα έσοδα από την εναλλακτική αξιοποίηση των ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Εάν δεν προβλέπεται τυποποιημένη χρέωση καταγγελίας, το ποσό της χρέωσης καταγγελίας αντιστοιχεί στην τιμή του πακέτου μείον την εξοικονόμηση κόστους και τα έσοδα από την εναλλακτική αξιοποίηση των ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Κατόπιν αιτήματος του ταξιδιώτη, ο διοργανωτής απολογεί το ποσό που χρεώνει για την καταγγελία της σύμβασης.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, ο ταξιδιώτης έχει το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού πριν από την έναρξη του πακέτου χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε χρέωσης καταγγελίας σε περίπτωση αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων στον τόπο προορισμού ή πολύ κοντά σε αυτόν, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά την εκτέλεση του πακέτου ή επηρεάζουν σημαντικά τη μεταφορά των επιβατών στον προορισμό. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, ο ταξιδιώτης δικαιούται την πλήρη επιστροφή όλων των ποσών που κατέβαλε για το πακέτο, αλλά δεν δικαιούται πρόσθετη αποζημίωση.
3. Ο διοργανωτής δύναται να καταγγείλει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού και να επιστρέψει στον ταξιδιώτη το σύνολο των ποσών που κατέβαλε για το πακέτο, αλλά δεν υποχρεούται να καταβάλει πρόσθετη αποζημίωση, εάν:
- α) ο αριθμός των εγγεγραμμένων προσώπων για το πακέτο είναι μικρότερος από τον ελάχιστο αριθμό που καθορίζεται στη σύμβαση και ο διοργανωτής κοινοποιήσει στον ταξιδιώτη την καταγγελία της σύμβασης, εντός της προθεσμίας που τάσσεται στη σύμβαση, αλλά όχι αργότερα από:
- i) 20 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου στην περίπτωση ταξιδιών που διαρκούν περισσότερο από έξι ημέρες,
 - ii) επτά ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου στην περίπτωση ταξιδιών που διαρκούν μεταξύ δύο και έξι ημερών,
 - iii) 48 ώρες πριν από την έναρξη του πακέτου στην περίπτωση ταξιδιών που διαρκούν λιγότερο από δύο ημέρες·
- ή
- β) ο διοργανωτής δεν είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων και κοινοποιήσει στον ταξιδιώτη την καταγγελία της σύμβασης χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση πριν από την έναρξη του πακέτου.
4. Ο διοργανωτής πραγματοποιεί τις επιστροφές που απαιτούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 ή, σε ό,τι αφορά την παράγραφο 1, επιστρέφει κάθε ποσό που έχει καταβληθεί από ή εκ μέρους του ταξιδιώτη για το πακέτο μείον την κατάλληλη χρέωση καταγγελίας. Οι επιστροφές των εν λόγω ποσών στον ταξιδιώτη πραγματοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός 14 ημερών μετά την καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού.
5. Σε ό,τι αφορά τις συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος, τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν στην εθνική τους νομοθεσία ότι ο ταξιδιώτης έχει το δικαίωμα να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού εντός προθεσμίας 14 ημερών χωρίς να αναφέρει τους λόγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ

Άρθρο 13

Ευθύνη για την εκτέλεση του πακέτου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο διοργανωτής είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού, ανεξάρτητα από το εάν οι υπηρεσίες αυτές πρόκειται να εκτελεστούν από τον διοργανωτή ή από άλλους παρόχους ταξιδιωτικών υπηρεσιών.

Τα κράτη μέλη δύνανται να διατηρούν ή να θεσπίζουν στην εθνική τους νομοθεσία διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες για την εκτέλεση του πακέτου ευθύνεται και ο πωλητής. Στην περίπτωση αυτή, οι διατάξεις του άρθρου 7 και του κεφαλαίου III, του παρόντος κεφαλαίου και του κεφαλαίου V που ισχύουν για το διοργανωτή ισχύουν κατ' αναλογία και για τον πωλητή.

2. Ο ταξιδιώτης ενημερώνει τον διοργανωτή χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες περιστάσεις, σχετικά με οποιαδήποτε έλλειψη συμμόρφωσης διαπιστώνει κατά την εκτέλεση ταξιδιωτικής υπηρεσίας που περιλαμβάνεται στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού.

3. Εάν κάποια από τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες δεν εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού, ο διοργανωτής υποχρεούται να αποκαταστήσει την έλλειψη συμμόρφωσης, εκτός εάν αυτό:

α) είναι αδύνατον· ή

β) συνεπάγεται δυσανάλογες δαπάνες, λαμβανομένης υπόψη της έκτασης της μη συμμόρφωσης και της αξίας των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που θίγονται.

Εάν ο διοργανωτής, σύμφωνα με το στοιχείο α) ή β) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, δεν αποκαταστήσει την έλλειψη συμμόρφωσης, τότε εφαρμόζεται το άρθρο 14.

4. Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 3, αν ο διοργανωτής δεν αποκαταστήσει την έλλειψη συμμόρφωσης εντός εύλογης προθεσμίας που τάσσει ο ταξιδιώτης, ο ταξιδιώτης δύναται να το πράξει ο ίδιος και να απαιτήσει αποζημίωση για τις αναγκαίες δαπάνες. Δεν είναι αναγκαίο να ορίσει ο ταξιδιώτης προθεσμία εάν ο διοργανωτής αρνηθεί να αποκαταστήσει την έλλειψη συμμόρφωσης ή εάν απαιτείται άμεση αποκατάσταση.

5. Όταν ένα μεγάλο ποσοστό των ταξιδιωτικών υπηρεσιών δεν μπορεί να παρασχεθεί όπως συμφωνήθηκε στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού, ο διοργανωτής προσφέρει χωρίς πρόσθετη επιβάρυνση του ταξιδιώτη, κατάλληλους εναλλακτικούς διακανονισμούς, ει δυνατόν ισοδύναμης ή ανώτερης ποιότητας από τους οριζόμενους στη σύμβαση, για τη συνέχιση του πακέτου, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης στην οποία η επιστροφή του ταξιδιώτη στον τόπο αναχώρησης δεν πραγματοποιείται όπως έχει συμφωνηθεί.

Όταν οι προτεινόμενοι εναλλακτικοί διακανονισμοί καταλήγουν σε πακέτο που είναι κατώτερης ποιότητας από το οριζόμενο στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού, τότε ο διοργανωτής προσφέρει στον ταξιδιώτη κατάλληλη μείωση της τιμής.

Ο ταξιδιώτης δύναται να απορρίψει τους προτεινόμενους εναλλακτικούς διακανονισμούς, μόνο αν δεν είναι συγκρίσιμοι προς αυτό που συμφωνήθηκε στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού ή αν η προτεινόμενη μείωση της τιμής είναι ανεπαρκής.

6. Όταν η έλλειψη συμμόρφωσης επηρεάζει ουσιωδώς την εκτέλεση του πακέτου και ο διοργανωτής δεν την αποκαταστήσει εντός εύλογης προθεσμίας που καθορίζει ο ταξιδιώτης, ο τελευταίος δύναται να καταγγείλει τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού χωρίς χρέωση καταγγελίας και, κατά περίπτωση, να απαιτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 14, μείωση της τιμής και/ή αποζημίωση.

Σε περίπτωση αδυναμίας εναλλακτικών διακανονισμών ή εάν ο ταξιδιώτης απορρίψει τους προτεινόμενους εναλλακτικούς διακανονισμούς σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, ο ταξιδιώτης δικαιούται, κατά περίπτωση, μείωση της τιμής και/ή αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 14 χωρίς την καταγγελία της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού.

Εάν το πακέτο περιλαμβάνει μεταφορά επιβατών, ο διοργανωτής, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο, μεριμνά επίσης για τον επαναπαρισμό του ταξιδιώτη με ανάλογο μεταφορικό μέσο χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και χωρίς πρόσθετο κόστος για τον ταξιδιώτη.

7. Αν είναι αδύνατον να διασφαλιστεί η επιστροφή του ταξιδιώτη όπως συμφωνήθηκε στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού λόγω αναπόφευκτων και έκτακτων περιστάσεων, ο διοργανωτής φέρει το κόστος της αναγκαίας παροχής καταλύματος, ει δυνατόν ισοδύναμης κατηγορίας, για περίοδο όχι πέραν των τριών διανυκτερεύσεων ανά ταξιδιώτη. Εφόσον στη νομοθεσία της Ένωσης περί των δικαιωμάτων των επιβατών η οποία ισχύει για το συγκεκριμένο μέσο μεταφοράς για την επιστροφή του ταξιδιώτη, προβλέπονται μεγαλύτεροι περίοδοι, αυτές και εφαρμόζονται.

8. Ο περιορισμός του κόστους που αναφέρεται στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται για τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2006, και κάθε πρόσωπο που τα συνοδεύει, τις εγκύους και τους ασυνόδευτους ανήλικους, καθώς και για τα άτομα που έχουν ανάγκη από ειδική ιατρική βοήθεια, εφόσον ο διοργανωτής έχει ειδοποιηθεί σχετικά με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους τουλάχιστον 48 ώρες πριν από την έναρξη του πακέτου. Ο διοργανωτής δεν δύναται να επικαλεσθεί αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις για να περιορίσει την ευθύνη σύμφωνα με την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου, αν ο σχετικός πάροχος μεταφορικών υπηρεσιών δεν δύναται να βασιστεί σε αυτές τις περιστάσεις, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας της Ένωσης.

Άρθρο 14

Μείωση της τιμής και αποζημίωση

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο ταξιδιώτης δικαιούται κατάλληλη μείωση της τιμής για οποιαδήποτε περίοδο έλλειψης συμμόρφωσης, εκτός εάν ο διοργανωτής αποδείξει ότι η έλλειψη συμμόρφωσης καταλογίζεται στον ταξιδιώτη.

2. Ο ταξιδιώτης δικαιούται να λάβει κατάλληλη αποζημίωση από τον διοργανωτή για οποιαδήποτε ζημία υφίσταται λόγω τυχόν έλλειψης συμμόρφωσης. Η αποζημίωση καταβάλλεται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

3. Ο ταξιδιώτης δεν έχει δικαίωμα αποζημίωσης, εάν ο διοργανωτής αποδείξει ότι η έλλειψη συμμόρφωσης:
- α) καταλογίζεται στον ταξιδιώτη·
 - β) καταλογίζεται σε τρίτο πρόσωπο ξένο προς την παροχή των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού και έχει απρόβλεπτο ή αναπρότεπτο χαρακτήρα· ή
 - γ) οφείλεται σε αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις.
4. Στον βαθμό που διεθνείς συμβάσεις που δεσμεύουν την Ένωση περιορίζουν την έκταση της αποζημίωσης ή τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες καταβάλλεται αποζημίωση από πάροχο που εκτελεί ταξιδιωτική υπηρεσία που περιλαμβάνεται σε πακέτο, οι ίδιοι περιορισμοί ισχύουν για τον διοργανωτή. Στον βαθμό που διεθνείς συμβάσεις που δεν δεσμεύουν την Ένωση περιορίζουν την αποζημίωση που καταβάλλεται από πάροχο υπηρεσιών, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την αποζημίωση που πρέπει να καταβληθεί από τον διοργανωτή αναλόγως. Σε άλλες περιπτώσεις, η σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού μπορεί να περιορίζει την αποζημίωση που πρέπει να καταβάλει ο διοργανωτής, εφόσον ο εν λόγω περιορισμός δεν ισχύει για σωματική βλάβη ή ζημία που προκαλείται εκ προθέσεως ή εξ αμελείας και δεν ανέρχεται σε λιγότερο από το τριπλάσιο της συνολικής τιμής του πακέτου.
5. Τυχόν δικαίωμα αποζημίωσης ή μείωσης της τιμής βάσει της παρούσας οδηγίας δεν θίγει τα δικαιώματα των ταξιδιωτών βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1371/2007, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 392/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1177/2010 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 181/2011, καθώς και βάσει διεθνών συμβάσεων. Οι ταξιδιώτες δικαιούνται να προβάλουν αξιώσεις βάσει της παρούσας οδηγίας και βάσει των εν λόγω κανονισμών και διεθνών συμβάσεων. Η αποζημίωση ή η μείωση της τιμής που προβλέπει η παρούσα οδηγία και η αποζημίωση ή η μείωση της τιμής που προβλέπουν οι εν λόγω κανονισμοί και διεθνείς συμβάσεις συμφιζούνται προκειμένου να αποφευχθεί η υπέρ το δέον αποζημίωση.
6. Η περίοδος παραγραφής για την υποβολή των αξιώσεων δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να είναι συντομότερη από δύο έτη.

Άρθρο 15

Δυνατότητα επικοινωνίας με τον διοργανωτή μέσω του πωλητή

Με την επιφύλαξη του άρθρου 13 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο ταξιδιώτης μπορεί να απευθύνει μηνύματα, αιτήματα ή καταγγελίες σχετικά με την εκτέλεση του πακέτου απευθείας στον πωλητή μέσω του οποίου το αγόρασε. Ο πωλητής διαβιβάζει αυτά τα μηνύματα, αιτήματα ή καταγγελίες στον διοργανωτή χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Για τη συμμόρφωση με τις προθεσμίες ή τις περιόδους παραγραφής, η παραλαβή των μηνυμάτων, αιτημάτων ή καταγγελιών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο από τον πωλητή θεωρείται παραλαβή από τον διοργανωτή.

Άρθρο 16

Υποχρέωση παροχής βοήθειας

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο διοργανωτής παρέχει κατάλληλη συνδρομή, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στον ταξιδιώτη που αντιμετωπίζει πρόβλημα, μεταξύ άλλων και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 13 παράγραφος 7, ιδίως δε με τους εξής τρόπους:

- α) με την παροχή κατάλληλων πληροφοριών για τις υγειονομικές υπηρεσίες, τις τοπικές αρχές και την προξενική συνδρομή· και
- β) με την παροχή συνδρομής στον ταξιδιώτη για εξ αποστάσεως επικοινωνία και εξεύρεση εναλλακτικών ταξιδιωτικών διακανονισμών.

Ο διοργανωτής δύναται να επιβάλει εύλογη χρέωση για τέτοιου είδους συνδρομή σε περίπτωση που το πρόβλημα προκλήθηκε από πρόθεση του ταξιδιώτη ή λόγω αμελείας του ταξιδιώτη. Η χρέωση αυτή δεν υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το πραγματικό κόστος που επωμίστηκε ο διοργανωτής.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 392/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την ευθύνη των μεταφορέων που εκτελούν θαλάσσιες μεταφορές επιβατών, σε περίπτωση ατυχήματος (ΕΕ L 131 της 28.5.2009, σ. 24).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 17

Αποτελεσματικότητα και πεδίο εφαρμογής της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διοργανωτές που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους παρέχουν εγγύηση για την επιστροφή του συνόλου των ποσών που έχουν καταβληθεί από ή για λογαριασμό των ταξιδιωτών, στον βαθμό που οι σχετικές υπηρεσίες δεν εκτελούνται λόγω αφερεγγυότητας των διοργανωτών. Εφόσον η μεταφορά επιβατών περιλαμβάνεται στη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού, οι διοργανωτές παρέχουν επίσης εγγύηση για τον επαναπατρισμό των ταξιδιωτών. Μπορεί να προσφέρεται η δυνατότητα συνέχισης του πακέτου.

Οι διοργανωτές οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος και πωλούν ή προσφέρουν προς πώληση πακέτα σε κράτος μέλος ή οι οποίοι κατευθύνουν με οποιοδήποτε μέσο τέτοιες δραστηριότητες προς ένα κράτος μέλος υποχρεούνται να παρέχουν εγγύηση σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους.

2. Η εγγύηση της παραγράφου 1 είναι αποτελεσματική και καλύπτει τις ευλόγως προβλέψιμες δαπάνες. Καλύπτει τα ποσά των πληρωμών που καταβλήθηκαν από ή για λογαριασμό των ταξιδιωτών αναφορικά με πακέτα, λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας της περιόδου μεταξύ της είσπραξης των προκαταβολών και των τελικών πληρωμών και της ολοκλήρωσης των πακέτων καθώς και του εκτιμώμενου κόστους των επαναπατρισμών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του διοργανωτή.

3. Οι ταξιδιώτες ωφελούνται από την προστασία κατά της αφερεγγυότητας του διοργανωτή ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους, τον τόπο αναχώρησης ή τον τόπο πώλησης του πακέτου, καθώς και ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας.

4. Όταν η εκτέλεση του πακέτου επηρεάζεται από την αφερεγγυότητα του διοργανωτή, η εγγύηση ενεργοποιείται χωρίς επιβάρυνση για να διασφαλιστούν οι επαναπατρισμοί και, εφόσον είναι αναγκαίο, για τη χρηματοδότηση της διαμονής πριν από τον επαναπατρισμό.

5. Για τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες που δεν εκτελέστηκαν, οι επιστροφές πραγματοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά από αίτημα του ταξιδιώτη.

Άρθρο 18

Αμοιβαία αναγνώριση της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας και διοικητική συνεργασία

1. Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν ότι πληροί τις απαιτήσεις των εθνικών μέτρων για τη μεταφορά του άρθρου 17 στην εθνική νομοθεσία κάθε προστασία κατά της αφερεγγυότητας την οποία παρέχει ένας διοργανωτής βάσει τέτοιων μέτρων του κράτους μέλους εγκατάστασής του.

2. Τα κράτη μέλη ορίζουν κεντρικά σημεία επαφής για τη διευκόλυνση της διοικητικής συνεργασίας και την εποπτεία των διοργανωτών που δραστηριοποιούνται σε διάφορα κράτη μέλη, και κοινοποιούν τα στοιχεία επικοινωνίας των εν λόγω σημείων επαφής σε όλα τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

3. Τα κεντρικά σημεία επαφής κοινοποιούν μεταξύ τους όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις των εθνικών τους συστημάτων προστασίας κατά της αφερεγγυότητας, καθώς και την ταυτότητα της οντότητας ή των οντοτήτων που παρέχουν προστασία κατά της αφερεγγυότητας για συγκεκριμένους διοργανωτές εγκατεστημένους στο έδαφός τους. Τα εν λόγω σημεία επαφής παρέχουν αμοιβαία πρόσβαση σε κάθε διαθέσιμο κατάλογο στον οποίο απαριθμούνται οι διοργανωτές που πληρούν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την προστασία κατά της αφερεγγυότητας. Το κοινό έχει πρόσβαση σε κάθε τέτοιο κατάλογο, μεταξύ άλλων μέσω του διαδικτύου.

4. Εάν ένα κράτος μέλος έχει αμφιβολίες σχετικά με την προστασία κατά της αφερεγγυότητας ενός διοργανωτή, ζητεί διευκρινίσεις από το κράτος μέλος εγκατάστασης του διοργανωτή. Τα κράτη μέλη απαντούν στα αιτήματα άλλων κρατών μελών το συντομότερο δυνατόν λαμβανομένου υπόψη του επείγοντος και πολύπλοκου χαρακτήρα της υπόθεσης. Σε κάθε περίπτωση μια πρώτη απάντηση δίδεται το αργότερο εντός 15 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του αιτήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

Άρθρο 19

Απαιτήσεις σχετικά με την προστασία κατά της αφερεγγυότητας και την παροχή πληροφοριών για τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι έμποροι που διευκολύνουν συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς να παρέχουν εγγύηση για την επιστροφή όλων των ποσών που λαμβάνουν από τους ταξιδιώτες, εφόσον η ταξιδιωτική υπηρεσία που αποτελεί τμήμα συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού δεν εκτελείται λόγω αφερεγγυότητάς τους. Αν οι εν λόγω έμποροι είναι εκείνοι που ευθύνονται για τη μεταφορά των επιβατών, η εγγύηση θα πρέπει επίσης να καλύπτει τον επαναπατρισμό του ταξιδιώτη. Το άρθρο 17 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 17 παράγραφοι 2 έως 5 και το άρθρο 18 εφαρμόζονται αναλόγως.

2. Πριν δεσμευθεί ο ταξιδιώτης από οποιαδήποτε σύμβαση που οδηγεί σε συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό ή οποιαδήποτε αντίστοιχη προσφορά, ο έμπορος που διευκολύνει την παροχή συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών, μεταξύ άλλων και όταν ο έμπορος δεν είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος αλλά κατευθύνει με οιοδήποτε μέσον τέτοιες δραστηριότητες προς κράτος μέλος, αναφέρει κατά τρόπο σαφή, κατανοητό και ευδιάκριτο ότι ο ταξιδιώτης:

α) δεν θα απολαύει κανενός από τα δικαιώματα που παρέχονται αποκλειστικά σε πακέτα που η παρούσα οδηγία προβλέπει και ότι κάθε πάροχος υπηρεσιών θα είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για τη δέουσα συμβατική εκτέλεση της δικής του υπηρεσίας και

β) θα απολαύει της προστασίας κατά της αφερεγγυότητας σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Προκειμένου να συμμορφωθεί με την παρούσα παράγραφο, ο έμπορος που διευκολύνει συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό παρέχει στον ταξιδιώτη στοιχεία μέσω του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο παράρτημα II ή, στην περίπτωση που το συγκεκριμένο είδος συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού δεν καλύπτεται από κανένα έντυπο που ορίζεται στο εν λόγω παράρτημα, παρέχει τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτό.

3. Σε περίπτωση που ο έμπορος που διευκολύνει την παροχή συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών δεν έχει συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, ισχύουν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 9 και 12, καθώς και στο κεφάλαιο IV, σε σχέση με τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στον συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό.

4. Εάν ένας συνδεδεμένος ταξιδιωτικός διακανονισμός είναι αποτέλεσμα της σύναψης σύμβασης μεταξύ ταξιδιώτη και εμπόρου που δεν διευκολύνει την παροχή του συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού, ο εν λόγω έμπορος ενημερώνει τον έμπορο που διευκολύνει τον συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό για τη σύναψη της σχετικής σύμβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 20

Ειδικές υποχρεώσεις του πωλητή σε περίπτωση που ο διοργανωτής είναι εγκατεστημένος εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου

Με την επιφύλαξη του άρθρου 13 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, εφόσον ο διοργανωτής είναι εγκατεστημένος εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, ο πωλητής που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος υπάγεται στις υποχρεώσεις που προβλέπονται για τους διοργανωτές στα κεφάλαια IV και V, εκτός εάν ο πωλητής παράσχει αποδεικτικά στοιχεία ότι ο διοργανωτής συμμορφώνεται με τις διατάξεις των εν λόγω κεφαλαίων.

Άρθρο 21

Ευθύνη για σφάλματα κρατήσεων

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο έμπορος ευθύνεται για τυχόν σφάλματα που οφείλονται σε τεχνικά προβλήματα του συστήματος κρατήσεων που καταλογίζονται σε αυτόν και, σε περίπτωση που ο έμπορος έχει συμφωνήσει να μεριμνήσει για την κράτηση πακέτου ή ταξιδιωτικών υπηρεσιών που αποτελούν μέρος συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών, για τα σφάλματα κατά τη διαδικασία κράτησης.

Ο έμπορος δεν ευθύνεται για τα σφάλματα κρατήσεων τα οποία καταλογίζονται στον ταξιδιώτη ή προκαλούνται από αναπόφευκτες και έκτακτες περιστάσεις.

Άρθρο 22

Δικαίωμα αποζημίωσης

Σε περίπτωση που ο διοργανωτής ή, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο ή το άρθρο 20, ο πωλητής καταβάλει αποζημίωση, παράσχει μείωση των τιμών ή εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις που του επιβάλλονται από την παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο διοργανωτής ή ο πωλητής έχει το δικαίωμα αποζημίωσης από τυχόν τρίτους που συνέβαλαν στο συμβάν από το οποίο προέκυψε η ανάγκη αποζημίωσης, μείωσης των τιμών ή άλλες υποχρεώσεις.

Άρθρο 23

Αναγκαστικός χαρακτήρας της παρούσας οδηγίας

1. Δήλωση του διοργανωτή πακέτου ή εμπόρου που διευκολύνει συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό ότι ενεργεί αποκλειστικά ως πάροχος ταξιδιωτικής υπηρεσίας, ως μεσάζων ή υπό οιαδήποτε άλλη ιδιότητα ή ότι ένα πακέτο ή ένας συνδεδεμένος ταξιδιωτικός διακανονισμός δεν συνιστά πακέτο ή συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό δεν απαλλάσσει τον εν λόγω διοργανωτή ή έμπορο από τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε αυτούς βάσει της παρούσας οδηγίας.
2. Οι ταξιδιώτες δεν μπορούν να παραιτηθούν των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζουν τα εθνικά μέτρα για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας.
3. Οποιαδήποτε συμβατική ρύθμιση ή δήλωση του ταξιδιώτη με την οποία, άμεσα ή έμμεσα, παραιτείται των δικαιωμάτων που αναγνωρίζει στους ταξιδιώτες ή περιορίζονται τα δικαιώματα που του παρέχονται από την παρούσα οδηγία ή η οποία έχει ως στόχο την καταστράτηγηση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας δεν είναι δεσμευτική για τον ταξιδιώτη.

Άρθρο 24

Εφαρμογή

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ύπαρξη κατάλληλων και αποτελεσματικών μέσων ώστε να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 25

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που προβλέπονται για τις παραβιάσεις των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί βάσει της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή τους. Οι κυρώσεις που προβλέπονται πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Άρθρο 26

Υποβολή εκθέσεων από την Επιτροπή και αναθεώρηση

Έως την 1η Ιανουαρίου 2019, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας που εφαρμόζονται για τις κρατήσεις μέσω διαδικτύου, οι οποίες πραγματοποιούνται σε διάφορα σημεία πώλησης και με τον χαρακτηρισμό των εν λόγω κρατήσεων ως πακέτων, συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών ή μεμονωμένων ταξιδιωτικών υπηρεσιών, ειδικότερα δε σχετικά με τον ορισμό του πακέτου που περιέχεται στο άρθρο 3 σημείο 2) στοιχείο β) σημείο ν) και σχετικά με το κατά πόσον η προσαρμογή ή διεύρυνση του ορισμού αυτού είναι κατάλληλη.

Έως την 1η Ιανουαρίου 2021, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο γενική έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Οι εκθέσεις που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο συνοδεύονται, αν είναι απαραίτητο, από νομοθετικές προτάσεις.

Άρθρο 27

Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και της οδηγίας 2011/83/ΕΕ

1. Το σημείο 5 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«5. Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*).

(*) Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 326 της 11.12.2015, σ. 1).».

2. Το άρθρο 3 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της οδηγίας 2011/83/ΕΕ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ζ) σχετικά με τα πακέτα, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 2) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (**).

Το άρθρο 6 παράγραφος 7, το άρθρο 8 παράγραφοι 2 και 6 και τα άρθρα 19, 21 και 22 της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών στα πακέτα όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 2) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 όσον αφορά τους ταξιδιώτες κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 6) της εν λόγω οδηγίας.

(**) Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 326 της 11.12.2015, σ. 1).».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 28

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, έως την 1η Ιανουαρίου 2018, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Κοινοποιούν πάραυτα στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω μέτρων.
2. Εφαρμόζουν τα μέτρα αυτά από την 1η Ιουλίου 2018.
3. Τα μέτρα αυτά, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, παραπέμπουν στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.
4. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 29

Κατάργηση

Η οδηγία 90/314/ΕΟΚ καταργείται με ισχύ από την 1η Ιουλίου 2018.

Οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος III.

Άρθρο 30

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 31

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 25 Νοεμβρίου 2015.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
N. SCHMIT

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μέρος Α

Έντυπο βασικών πληροφοριών για συμβάσεις οργανωμένου ταξιδιού όπου είναι δυνατή η χρήση ηλεκτρονικού συνδέσμου

Ο συνδυασμός των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που σας προσφέρονται αποτελεί πακέτο κατά την έννοια της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302.

Συνεπώς, απολαύετε όλων των δικαιωμάτων που προβλέπονται στην ΕΕ για τα πακέτα. Η εταιρεία ΧΥ/οι εταιρείες ΧΥ έχει/έχουν την πλήρη ευθύνη για την ορθή εκτέλεση του πακέτου συνολικά.

Επιπλέον, όπως επιβάλλει ο νόμος, η εταιρεία ΧΥ/οι εταιρείες ΧΥ εξασφαλίζει/εξασφαλίζουν διαθέσιμη προστασία προκειμένου να σας επιστρέψει/επιστρέψουν τα ποσά που καταβάλατε και, αν η μεταφορά περιλαμβάνεται στο πακέτο, να διασφαλίζει/διασφαλίζουν τον επαναπατρισμό σας σε περίπτωση που καταστεί/καταστούν αφερέγγυα/αφερέγγυες.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα βασικά δικαιώματα σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 [να γίνει υπό μορφή ηλεκτρονικού συνδέσμου]

Ακολουθώντας τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο, ο ταξιδιώτης λαμβάνει τις εξής πληροφορίες:

Βασικά δικαιώματα βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302

- Οι ταξιδιώτες θα λαμβάνουν όλες τις βασικές πληροφορίες σχετικά με το πακέτο πριν τη σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού.
- Υπάρχει πάντοτε τουλάχιστον ένας έμπορος υπεύθυνος για την ορθή εκτέλεση του συνόλου των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση.
- Δίδεται στους ταξιδιώτες αριθμός τηλεφώνου επείγουσας ανάγκης ή στοιχεία για σημείο επαφής όπου μπορούν να έλθουν σε επαφή με τον διοργανωτή ή τον ταξιδιωτικό πράκτορα.
- Οι ταξιδιώτες μπορούν να εκχωρήσουν το πακέτο σε άλλο πρόσωπο, κατόπιν εύλογης προειδοποίησης και ενδεχομένως έναντι επιπλέον χρέωσης.
- Η τιμή του πακέτου μπορεί να αυξηθεί μόνο εάν αυξηθεί το κόστος (για παράδειγμα, οι τιμές των καυσίμων) και εφόσον αυτό προβλέπεται ρητώς στη σύμβαση και εν πάση περιπτώσει όχι αργότερα από 20 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου. Αν η αύξηση της τιμής υπερβαίνει το 8 % της τιμής του πακέτου, ο ταξιδιώτης δύναται να καταγγείλει τη σύμβαση. Αν ο διοργανωτής διατηρεί το δικαίωμα αύξησης της τιμής, ο ταξιδιώτης έχει δικαίωμα μείωσης της τιμής αν μειωθούν τα αντίστοιχα κόστη.
- Οι ταξιδιώτες μπορούν να καταγγείλουν τη σύμβαση χωρίς χρέωση καταγγελίας και να τους επιστραφεί το σύνολο των ποσών που έχουν καταβάλει, αν τροποποιηθεί σημαντικά οποιοδήποτε από τα ουσιώδη στοιχεία του πακέτου, εκτός από την τιμή. Εάν, πριν από την έναρξη του πακέτου, ο έμπορος που είναι υπεύθυνος για το πακέτο ματαιώσει το πακέτο, οι ταξιδιώτες δικαιούνται επιστροφή των χρημάτων και αποζημίωση κατά περίπτωση.
- Οι ταξιδιώτες μπορούν να καταγγείλουν τη σύμβαση χωρίς χρέωση καταγγελίας πριν από την έναρξη του πακέτου σε εξαιρετικές περιστάσεις, για παράδειγμα αν υπάρχουν σοβαρά προβλήματα ασφάλειας στον προορισμό τα οποία είναι πιθανόν να επηρεάσουν το πακέτο.
- Επιπροσθέτως, οι ταξιδιώτες δύναται οποιαδήποτε στιγμή πριν από την έναρξη του πακέτου να καταγγείλουν τη σύμβαση έναντι εύλογης και δικαιολογήσιμης χρέωσης καταγγελίας.
- Εάν, μετά την έναρξη του πακέτου, σημαντικά τμήματα του πακέτου δεν μπορούν να παρασχεθούν όπως έχει συμφωνηθεί, θα πρέπει να προσφερθούν στον ταξιδιώτη οι κατάλληλοι εναλλακτικοί διακανονισμοί, χωρίς περαιτέρω κόστος. Οι ταξιδιώτες δύναται να καταγγείλουν τη σύμβαση χωρίς την καταβολή οιασδήποτε χρέωσης, σε περίπτωση μη εκτέλεσης των υπηρεσιών σύμφωνα με τη σύμβαση και εάν αυτό επηρεάζει ουσιαστικά την εκτέλεση του πακέτου και ο διοργανωτής δεν επιλύει το πρόβλημα.

- Οι ταξιδιώτες έχουν επίσης δικαίωμα σε μείωση της τιμής και/ή αποζημίωσης για ζημιές σε περίπτωση μη εκτέλεσης ή ελλιπούς εκτέλεσης των ταξιδιωτικών υπηρεσιών.
- Ο διοργανωτής πρέπει να παρέχει βοήθεια αν ο ταξιδιώτης αντιμετωπίζει προβλήματα.
- Σε περίπτωση που ο διοργανωτής ή, σε ορισμένα κράτη μέλη, ο πωλητής καθίστανται αφερεγγυοί, επιστρέφονται τα καταβληθέντα ποσά. Σε περίπτωση που ο διοργανωτής ή, κατά περίπτωση, ο πωλητής καθίστανται αφερεγγυοί μετά την έναρξη του πακέτου και αν η μεταφορά περιλαμβάνεται στο πακέτο, διασφαλίζεται ο επαναπατρισμός των ταξιδιωτών. Η ΧΥ έχει συνάψει σύμβαση προστασίας κατά της αφερεγγυότητας με την ΥΖ [η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, π.χ. ταμείο εγγυήσεων ή ασφαλιστική εταιρεία]. Οι ταξιδιώτες μπορούν να επικοινωνήσουν με την εν λόγω οντότητα ή, κατά περίπτωση, με την αρμόδια αρχή (στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων της επωνυμίας, της γεωγραφικής και ηλεκτρονικής διεύθυνσης, και του τηλεφώνου) αν δεν τους παρέχονται υπηρεσίες εξαιτίας αφερεγγυότητας της ΧΥ.

Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ]

Μέρος Β

Έντυπο βασικών πληροφοριών για συμβάσεις οργανωμένου ταξιδιού που αφορούν διαφορετικές περιπτώσεις από αυτές που καλύπτονται από το μέρος Α

Ο συνδυασμός των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που σας προσφέρονται αποτελεί πακέτο κατά την έννοια της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302.

Συνεπώς, απολαύετε όλων των δικαιωμάτων που προβλέπονται στην ΕΕ για τα πακέτα. Η εταιρεία ΧΥ/οι εταιρείες ΧΥ έχει/έχουν την πλήρη ευθύνη για την ορθή εκτέλεση του πακέτου συνολικά.

Επιπλέον, όπως επιβάλλει ο νόμος, η εταιρεία ΧΥ/οι εταιρείες ΧΥ εξασφαλίζει/εξασφαλίζουν διαθέσιμη προστασία προκειμένου να σας επιστρέψει/επιστρέψουν τα ποσά που καταβάλατε και, αν η μεταφορά περιλαμβάνεται στο πακέτο, να διασφαλίζει/διασφαλίζουν τον επαναπατρισμό σας σε περίπτωση που καταστεί/καταστούν αφερεγγυα/αφερεγγυες.

Βασικά δικαιώματα βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302

- Οι ταξιδιώτες θα λαμβάνουν όλες τις βασικές πληροφορίες σχετικά με το πακέτο πριν από τη σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού.
- Υπάρχει πάντοτε τουλάχιστον ένας έμπορος υπεύθυνος για την ορθή εκτέλεση του συνόλου των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση.
- Δίδεται στους ταξιδιώτες αριθμός τηλεφώνου επείγουσας ανάγκης ή στοιχεία για σημείο επαφής όπου μπορούν να έλθουν σε επαφή με τον διοργανωτή ή τον ταξιδιωτικό πράκτορα.
- Οι ταξιδιώτες μπορούν να εκχωρήσουν το πακέτο σε άλλο πρόσωπο, κατόπιν εύλογης προειδοποίησης και ενδεχομένως έναντι επιπλέον χρέωσης.
- Η τιμή του πακέτου μπορεί να αυξηθεί μόνο εάν αυξηθεί το κόστος (για παράδειγμα οι τιμές των καυσίμων) και εφόσον αυτό προβλέπεται ρητώς στη σύμβαση και εν πάση περιπτώσει όχι αργότερα από 20 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου. Αν η αύξηση της τιμής υπερβαίνει το 8 % της τιμής του πακέτου, ο ταξιδιώτης δύναται να καταγγείλει τη σύμβαση. Αν ο διοργανωτής διατηρεί το δικαίωμα αύξησης της τιμής, ο ταξιδιώτης έχει δικαίωμα μείωσης της τιμής αν μειωθούν τα αντίστοιχα κόστη.
- Οι ταξιδιώτες μπορούν να καταγγείλουν τη σύμβαση χωρίς να καταβάλουν χρέωση καταγγελίας και να τους επιστραφεί το σύνολο των ποσών που έχουν καταβάλει, αν τροποποιηθεί σημαντικά οποιοδήποτε από τα ουσιώδη στοιχεία του πακέτου, εκτός από την τιμή. Εάν, πριν από την έναρξη του πακέτου, ο έμπορος που είναι υπεύθυνος για το πακέτο ματαιώσει το πακέτο, οι ταξιδιώτες δικαιούνται επιστροφή των χρημάτων και αποζημίωση κατά περίπτωση.
- Οι ταξιδιώτες μπορούν να καταγγείλουν τη σύμβαση χωρίς να καταβάλουν χρέωση καταγγελίας πριν από την έναρξη του πακέτου σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για παράδειγμα αν υπάρχουν σοβαρά προβλήματα ασφάλειας στον προορισμό τα οποία είναι πιθανόν να επηρεάσουν το πακέτο.
- Επιπροσθέτως, οι ταξιδιώτες δύναται οποιαδήποτε στιγμή πριν την έναρξη του πακέτου να καταγγείλουν τη σύμβαση έναντι εύλογης και δικαιολογήσιμης χρέωσης καταγγελίας.

- Εάν, μετά την έναρξη του πακέτου, σημαντικά τμήματα του πακέτου δεν μπορούν να παρασχεθούν όπως έχει συμφωνηθεί, θα πρέπει να προσφερθούν στον ταξιδιώτη οι κατάλληλοι εναλλακτικοί διακανονισμοί, χωρίς περαιτέρω κόστος. Οι ταξιδιώτες δύνανται να καταγγείλουν τη σύμβαση χωρίς την καταβολή οιασδήποτε χρέωσης, σε περίπτωση μη εκτέλεσης των υπηρεσιών σύμφωνα με τη σύμβαση και εάν αυτό επηρεάζει ουσιαστικά την εκτέλεση του πακέτου και ο διοργανωτής δεν επιλύει το πρόβλημα.
- Οι ταξιδιώτες έχουν επίσης δικαίωμα σε μείωση της τιμής και/ή αποζημίωσης για ζημίες σε περίπτωση μη εκτέλεσης ή ελλιπούς εκτέλεσης των ταξιδιωτικών υπηρεσιών.
- Ο διοργανωτής πρέπει να παρέχει βοήθεια αν ο ταξιδιώτης αντιμετωπίζει προβλήματα.
- Σε περίπτωση που ο διοργανωτής ή, σε ορισμένα κράτη μέλη, ο πωλητής καθίστανται αφερεγγυοί, επιστρέφονται τα καταβληθέντα ποσά. Σε περίπτωση που ο διοργανωτής ή, κατά περίπτωση, ο πωλητής καθίστανται αφερεγγυοί μετά την έναρξη του πακέτου και αν η μεταφορά περιλαμβάνεται στο πακέτο, διασφαλίζεται ο επαναπατρισμός των ταξιδιωτών. Η ΧΥ έχει συνάψει σύμβαση προστασίας κατά της αφερεγγυότητας με την ΥΖ [η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, π.χ. ταμείο εγγυήσεων ή ασφαλιστική εταιρεία]. Οι ταξιδιώτες μπορούν να επικοινωνήσουν με την εν λόγω οντότητα ή, κατά περίπτωση, με την αρμόδια αρχή (στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων της επωνυμίας, της γεωγραφικής και ηλεκτρονικής διεύθυνσης, και του τηλεφώνου) αν δεν τους παρέχονται υπηρεσίες εξαιτίας αφερεγγυότητας της ΧΥ.

[Δικτυακός τόπος όπου περιέχεται η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο]

Μέρος Γ

Έντυπο βασικών πληροφοριών σε περίπτωση που ο διοργανωτής διαβιβάζει δεδομένα σε άλλον έμπορο σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο 2) στοιχείο β) σημείο ν)

Αν συνάψετε σύμβαση με την εταιρεία ΑΒ όχι αργότερα από 24 ώρες από την παραλαβή της επιβεβαίωσης της κράτησης από την εταιρεία ΧΥ, η ταξιδιωτική υπηρεσία που παρέχεται από τις ΧΥ και ΑΒ θα αποτελεί πακέτο κατά την έννοια της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302.

Στην περίπτωση αυτή απολαύετε όλων των δικαιωμάτων που προβλέπονται στην ΕΕ για τα πακέτα. Η εταιρεία ΧΥ έχει την πλήρη ευθύνη για την ορθή εκτέλεση του πακέτου συνολικά.

Επιπλέον, όπως επιβάλλει ο νόμος, η εταιρεία ΧΥ εξασφαλίζει διαθέσιμη προστασία προκειμένου να σας επιστρέψει τα ποσά που καταβάλατε και, αν η μεταφορά περιλαμβάνεται στο πακέτο, να διασφαλίζει τον επαναπατρισμό σας σε περίπτωση που καταστεί αφερεγγυα.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα βασικά δικαιώματα σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 [να γίνει υπό μορφή ηλεκτρονικού συνδέσμου]

Ακολουθώντας τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο, ο ταξιδιώτης λαμβάνει τις εξής πληροφορίες:

Βασικά δικαιώματα βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302

- Οι ταξιδιώτες θα λαμβάνουν όλες τις βασικές πληροφορίες σχετικά με τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες πριν τη σύναψη της σύμβασης οργανωμένου ταξιδιού.
- Υπάρχει πάντοτε τουλάχιστον ένας έμπορος υπεύθυνος για την ορθή εκτέλεση του συνόλου των ταξιδιωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στη σύμβαση.
- Δίδεται στους ταξιδιώτες αριθμός τηλεφώνου επείγουσας ανάγκης ή τα στοιχεία σημείου επαφής όπου μπορούν να έλθουν σε επικοινωνία με τον διοργανωτή ή τον ταξιδιωτικό πράκτορα.
- Οι ταξιδιώτες μπορούν να εκχωρήσουν το πακέτο σε άλλο πρόσωπο, κατόπιν εύλογης προειδοποίησης και ενδεχομένως έναντι επιπλέον χρέωσης.
- Η τιμή του πακέτου μπορεί να αυξηθεί μόνο εάν αυξηθεί το κόστος (για παράδειγμα, οι τιμές των καυσίμων) και εφόσον αυτό προβλέπεται ρητώς στη σύμβαση και εν πάση περιπτώσει όχι αργότερα από 20 ημέρες πριν από την έναρξη του πακέτου. Αν η αύξηση της τιμής υπερβαίνει το 8 % της τιμής του πακέτου, ο ταξιδιώτης δύναται να καταγγείλει τη σύμβαση. Αν ο διοργανωτής διατηρεί το δικαίωμα αύξησης της τιμής, ο ταξιδιώτης έχει δικαίωμα μείωσης της τιμής αν μειωθούν τα αντίστοιχα κόστη.

- Οι ταξιδιώτες μπορούν να καταγγείλουν τη σύμβαση χωρίς να καταβάλουν χρέωση καταγγελίας και να τους επιστραφεί το σύνολο των ποσών που έχουν καταβάλει, αν τροποποιηθεί σημαντικά οποιοδήποτε από τα ουσιώδη στοιχεία του πακέτου, εκτός από την τιμή. Εάν, πριν από την έναρξη του πακέτου, ο έμπορος που είναι υπεύθυνος για το πακέτο ματαιώσει το πακέτο, οι ταξιδιώτες δικαιούνται επιστροφή των χρημάτων και αποζημίωση κατά περίπτωση.
- Οι ταξιδιώτες μπορούν να καταγγείλουν τη σύμβαση χωρίς να καταβάλουν χρέωση καταγγελίας πριν από την έναρξη του πακέτου σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για παράδειγμα αν υπάρχουν σοβαρά προβλήματα ασφάλειας στον προορισμό τα οποία είναι πιθανόν να επηρεάσουν το πακέτο.
- Επιπροσθέτως, οι ταξιδιώτες δύνανται οποιαδήποτε στιγμή πριν την έναρξη του πακέτου να καταγγείλουν τη σύμβαση έναντι εύλογης και δικαιολογήσιμης χρέωσης καταγγελίας.
- Εάν μετά την έναρξη του πακέτου, σημαντικά τμήματα του πακέτου δεν μπορούν να παρασχεθούν όπως έχει συμφωνηθεί, θα πρέπει να προσφερθούν στον ταξιδιώτη κατάλληλοι εναλλακτικοί διακανονισμοί, χωρίς περαιτέρω κόστος. Οι ταξιδιώτες δύνανται να καταγγείλουν τη σύμβαση χωρίς την καταβολή οιασδήποτε χρέωσης, σε περίπτωση μη εκτέλεσης των υπηρεσιών σύμφωνα με τη σύμβαση και εάν αυτό επηρεάζει ουσιαστικά την εκτέλεση του πακέτου και ο διοργανωτής δεν επιλύει το πρόβλημα.
- Οι ταξιδιώτες έχουν επίσης δικαίωμα σε μείωση της τιμής και/ή αποζημίωσης για ζημίες σε περίπτωση μη εκτέλεσης ή ελλιπούς εκτέλεσης των ταξιδιωτικών υπηρεσιών.
- Ο διοργανωτής πρέπει να παρέχει βοήθεια αν ο ταξιδιώτης αντιμετωπίζει προβλήματα.
- Σε περίπτωση που ο διοργανωτής ή, σε ορισμένα κράτη μέλη, ο πωλητής καθίστανται αφερεγγυοί, επιστρέφονται οι πληρωμές. Σε περίπτωση που ο διοργανωτής ή, κατά περίπτωση, ο πωλητής καθίστανται αφερεγγυοί μετά την έναρξη του πακέτου και αν η μεταφορά περιλαμβάνεται στο πακέτο, εξασφαλίζεται ο επαναπατρισμός των ταξιδιωτών. Η ΧΥ έχει συνάψει σύμβαση προστασίας κατά της αφερεγγυότητας με την ΥΖ [η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, π.χ. ταμείο εγγυήσεων ή ασφαλιστική εταιρεία]. Οι ταξιδιώτες μπορούν να επικοινωνήσουν με την εν λόγω οντότητα ή, κατά περίπτωση, με την αρμόδια αρχή (στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων της επωνυμίας, της γεωγραφικής και ηλεκτρονικής διεύθυνσης, και του τηλεφώνου) αν δεν τους παρέχονται υπηρεσίες εξαιτίας αφερεγγυότητας της ΧΥ.

Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ]

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Μέρος Α

Έντυπο βασικών πληροφοριών σε περίπτωση που ο έμπορος που διευκολύνει έναν συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό μέσω διαδικτύου κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 5) στοιχείο α) είναι μεταφορέας που πωλεί εισιτήριο μετ' επιστροφής

Εάν, μετά την επιλογή και την πληρωμή για μία ταξιδιωτική υπηρεσία, κάνετε κράτηση για πρόσθετες ταξιδιωτικές υπηρεσίες για το ταξίδι ή τις διακοπές μέσω της εταιρείας μας/XY, ΔΕΝ απολαύετε των δικαιωμάτων που προβλέπονται για τα πακέτα σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/2302.

Συνεπώς, η εταιρεία μας/XY δεν θα είναι υπεύθυνη για την ορθή εκτέλεση αυτών των πρόσθετων ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Σε περίπτωση προβλήματος, μπορείτε να απευθυνθείτε στον σχετικό πάροχο υπηρεσιών.

Ωστόσο, εάν κάνετε κράτηση για πρόσθετες ταξιδιωτικές υπηρεσίες κατά τη διάρκεια τη ίδιας επίσκεψης στον δικτυακό τόπο της εταιρείας μας/XY, αυτές οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες θα αποτελέσουν μέρος ενός συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού. Στην περίπτωση αυτή η XY έχει εξασφαλίσει, όπως απαιτείται από τη νομοθεσία της ΕΕ, προστασία για επιστροφή των ποσών που καταβάλατε στην XY για υπηρεσίες που δεν εκτελέστηκαν λόγω αφερεγγυότητας της XY, και, εφόσον είναι αναγκαίο, για τον επαναπατρισμό σας. Παρακαλείσθε να σημειώσετε ότι με βάση την προστασία αυτή δεν προβλέπεται επιστροφή χρημάτων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του σχετικού παρόχου υπηρεσιών.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία από αφερεγγυότητα [να γίνει υπό μορφή ηλεκτρονικού συνδέσμου]

Ακολουθώντας τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο, ο ταξιδιώτης λαμβάνει τις εξής πληροφορίες:

Η XY έχει συνάψει σύμβαση προστασίας κατά της αφερεγγυότητας με την YZ [η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, π.χ. ταμείο εγγυήσεων ή ασφαλιστική εταιρεία].

Οι ταξιδιώτες δύνανται να επικοινωνήσουν με την οντότητα αυτή ή, κατά περίπτωση, με την αρμόδια αρχή (στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων της επωνυμίας, της γεωγραφικής και ηλεκτρονικής διεύθυνσης, και του τηλεφώνου), αν δεν παρέχονται οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες εξαιτίας αφερεγγυότητας της XY.

Σημείωση: Αυτή η προστασία έναντι αφερεγγυότητας δεν καλύπτει συμβάσεις με άλλα μέρη πλην της XY που μπορούν να εκτελεστούν παρά την αφερεγγυότητα της XY.

Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ]

Μέρος Β

Έντυπο βασικών πληροφοριών σε περίπτωση κατά την οποία ο έμπορος που διευκολύνει έναν συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό μέσω διαδικτύου κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 5) στοιχείο α) είναι έμπορος εκτός από μεταφορέα που πωλεί εισιτήριο μετ' επιστροφής

Εάν, μετά την επιλογή και την πληρωμή για μία ταξιδιωτική υπηρεσία, κάνετε κράτηση για πρόσθετες ταξιδιωτικές υπηρεσίες για το ταξίδι ή τις διακοπές μέσω της εταιρείας μας/XY, ΔΕΝ απολαύετε των δικαιωμάτων που προβλέπονται για τα πακέτα σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/2302.

Συνεπώς, η εταιρεία μας/XY δεν θα είναι υπεύθυνη για την ορθή εκτέλεση αυτών των επιμέρους ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Σε περίπτωση προβλήματος, μπορείτε να απευθυνθείτε στον σχετικό πάροχο υπηρεσιών.

Ωστόσο, εάν κάνετε κράτηση για πρόσθετες ταξιδιωτικές υπηρεσίες κατά τη διάρκεια τη ίδιας επίσκεψης στο δικτυακό τόπο της εταιρείας μας/XY, αυτές θα αποτελέσουν μέρος ενός συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού. Στην περίπτωση αυτή η XY έχει εξασφαλίσει, όπως απαιτείται από τη νομοθεσία της ΕΕ, προστασία για την επιστροφή των ποσών που καταβάλατε στην XY για υπηρεσίες που δεν εκτελέστηκαν λόγω αφερεγγυότητας της XY. Παρακαλείσθε να σημειώσετε ότι με βάση την προστασία αυτή δεν προβλέπεται επιστροφή χρημάτων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του σχετικού παρόχου υπηρεσιών.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία από αφερεγγυότητα [να γίνει υπό τη μορφή ηλεκτρονικού συνδέσμου]

Ακολουθώντας τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο, ο ταξιδιώτης λαμβάνει τις εξής πληροφορίες:

Η ΧΥ έχει συνάψει σύμβαση προστασίας κατά της αφερεγγυότητας με την ΥΖ [η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, π.χ. ταμείο εγγυήσεων ή ασφαλιστική εταιρεία].

Οι ταξιδιώτες δύνανται να επικοινωνήσουν με την οντότητα αυτή ή, κατά περίπτωση, με την αρμόδια αρχή (στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων της επωνυμίας, της γεωγραφικής και ηλεκτρονικής διεύθυνσης, και του τηλεφώνου), αν δεν παρέχονται οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες εξαιτίας αφερεγγυότητας της ΧΥ.

Σημείωση: Αυτή η προστασία έναντι αφερεγγυότητας δεν καλύπτει συμβάσεις με άλλα μέρη πλην της ΧΥ που μπορούν να εκτελεστούν παρά την αφερεγγυότητα της ΧΥ.

Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ]

Μέρος Γ

Έντυπο βασικών πληροφοριών σε περίπτωση συνδεδεμένων ταξιδιωτικών διακανονισμών κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 5) στοιχείο α), όταν οι συμβάσεις συνάπτονται με ταυτόχρονη φυσική παρουσία του εμπόρου (εκτός από μεταφορέα που πωλεί εισιτήριο μετ' επιστροφής) και του ταξιδιώτη

Εάν, μετά την επιλογή και την πληρωμή για μία ταξιδιωτική υπηρεσία, κάνετε κράτηση για πρόσθετες ταξιδιωτικές υπηρεσίες για το ταξίδι ή τις διακοπές μέσω της εταιρείας μας/ΧΥ, ΔΕΝ απολαύετε των δικαιωμάτων που προβλέπονται για τα πακέτα σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/2302.

Συνεπώς, η εταιρεία μας/ΧΥ δεν θα είναι υπεύθυνη για την ορθή εκτέλεση αυτών των επιμέρους ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Σε περίπτωση προβλήματος, μπορείτε να απευθυνθείτε στον σχετικό πάροχο υπηρεσιών.

Ωστόσο, εάν κάνετε κράτηση για πρόσθετες ταξιδιωτικές υπηρεσίες κατά τη διάρκεια της ίδιας επίσκεψης ή επαφής με την εταιρεία μας/ΧΥ, αυτές θα αποτελέσουν μέρος ενός συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού. Στην περίπτωση αυτή η ΧΥ έχει εξασφαλίσει, όπως απαιτείται από τη νομοθεσία της ΕΕ, προστασία για την επιστροφή των ποσών που καταβάλατε στην ΧΥ για υπηρεσίες που δεν εκτελέστηκαν λόγω αφερεγγυότητας της ΧΥ. Παρακαλείσθε να σημειώσετε ότι με βάση την προστασία αυτή δεν προβλέπεται επιστροφή χρημάτων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του σχετικού παρόχου υπηρεσιών.

Η ΧΥ έχει συνάψει σύμβαση προστασίας κατά της αφερεγγυότητας με την ΥΖ [η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, π.χ. ταμείο εγγυήσεων ή ασφαλιστική εταιρεία].

Οι ταξιδιώτες δύνανται να επικοινωνήσουν με την οντότητα αυτή ή, κατά περίπτωση, με την αρμόδια αρχή (στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων της επωνυμίας, της γεωγραφικής και ηλεκτρονικής διεύθυνσης, και του τηλεφώνου), αν δεν παρέχονται οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες εξαιτίας αφερεγγυότητας της ΧΥ.

Σημείωση: Αυτή η προστασία έναντι αφερεγγυότητας δεν καλύπτει συμβάσεις με άλλα μέρη πλην της ΧΥ που μπορούν να εκτελεστούν παρά την αφερεγγυότητα της ΧΥ.

[Δικτυακός τόπος όπου περιέχεται η οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο]

Μέρος Δ

Έντυπο βασικών πληροφοριών σε περίπτωση κατά την οποία ο έμπορος που διευκολύνει έναν συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό μέσω διαδικτύου κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 5) στοιχείο β) είναι μεταφορέας που πωλεί εισιτήριο μετ' επιστροφής

Εάν κάνετε κράτηση για πρόσθετες ταξιδιωτικές υπηρεσίες για το ταξίδι ή τις διακοπές σας μέσω αυτού του συνδέσμου/αυτών των συνδέσμων, ΔΕΝ απολαύετε των δικαιωμάτων που προβλέπονται για τα πακέτα σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/2302.

Συνεπώς, η εταιρεία μας/ΧΥ δεν θα είναι υπεύθυνη για την ορθή εκτέλεση αυτών των πρόσθετων ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Σε περίπτωση προβλήματος, μπορείτε να απευθυνθείτε στον σχετικό πάροχο υπηρεσιών.

Ωστόσο, εάν έχετε κάνει κράτηση πρόσθετων ταξιδιωτικών υπηρεσιών μέσω αυτού του συνδέσμου/αυτών των συνδέσμων όχι αργότερα από 24 ώρες από την παραλαβή της επιβεβαίωσης της κράτησης από την εταιρεία μας/ΧΥ, οι εν λόγω ταξιδιωτικές υπηρεσίες θα αποτελέσουν μέρος ενός συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού. Στην περίπτωση αυτή η ΧΥ έχει εξασφαλίσει, όπως απαιτείται από τη νομοθεσία της ΕΕ, προστασία για την επιστροφή των ποσών που καταβάλατε στην ΧΥ για υπηρεσίες που δεν εκτελέστηκαν λόγω αφερεγγυότητας της ΧΥ, και, εφόσον είναι αναγκαίο, για τον επαναπατρισμό σας. Παρακαλείσθε να σημειώσετε ότι με βάση την προστασία αυτή δεν προβλέπεται επιστροφή χρημάτων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του σχετικού παρόχου υπηρεσιών.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία από την αφερεγγυότητα [να γίνει υπό μορφή ηλεκτρονικού συνδέσμου]

Ακολουθώντας τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο, ο ταξιδιώτης λαμβάνει τις εξής πληροφορίες:

Η ΧΥ έχει συνάψει σύμβαση προστασίας κατά της αφερεγγυότητας με την ΥΖ [η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, π.χ. ταμείο εγγυήσεων ή ασφαλιστική εταιρεία].

Οι ταξιδιώτες δύνανται να επικοινωνήσουν με την οντότητα αυτή ή, κατά περίπτωση, με την αρμόδια αρχή (στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων της επωνυμίας, της γεωγραφικής και ηλεκτρονικής διεύθυνσης, και του τηλεφώνου), αν δεν παρέχονται οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες εξαιτίας αφερεγγυότητας της ΧΥ.

Σημείωση: Αυτή η προστασία έναντι αφερεγγυότητας δεν καλύπτει συμβάσεις με άλλα μέρη πλην της ΧΥ που μπορούν να εκτελεστούν παρά την αφερεγγυότητα της ΧΥ.

Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ]

Μέρος Ε

Έντυπο βασικών πληροφοριών σε περίπτωση κατά την οποία ο πάροχος που διευκολύνει έναν συνδεδεμένο ταξιδιωτικό διακανονισμό μέσω διαδικτύου κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 5) στοιχείο β) είναι έμπορος εκτός από μεταφορέα που πωλεί εισιτήριο μετ' επιστροφής

Αν κάνετε κράτηση για πρόσθετες ταξιδιωτικές υπηρεσίες για το ταξίδι ή τις διακοπές σας μέσω αυτού του συνδέσμου/αυτών των συνδέσμων, ΔΕΝ απολαύετε των δικαιωμάτων που προβλέπονται για τα πακέτα σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/2302.

Συνεπώς, η εταιρεία μας/ΧΥ δεν θα είναι υπεύνη για την ορθή εκτέλεση αυτών των πρόσθετων ταξιδιωτικών υπηρεσιών. Σε περίπτωση προβλήματος, μπορείτε να απευθυνθείτε στον σχετικό πάροχο υπηρεσιών.

Ωστόσο, εάν κάνετε κράτηση για πρόσθετες ταξιδιωτικές υπηρεσίες μέσω αυτού του συνδέσμου/αυτών των συνδέσμων όχι αργότερα από 24 ώρες από την παραλαβή επιβεβαίωσης της κράτησης από την εταιρεία μας/ΧΥ, οι εν λόγω ταξιδιωτικές υπηρεσίες θα αποτελέσουν μέρος ενός συνδεδεμένου ταξιδιωτικού διακανονισμού. Στην περίπτωση αυτή η ΧΥ έχει εξασφαλίσει, όπως απαιτείται από τη νομοθεσία της ΕΕ, προστασία για επιστροφή των ποσών που καταβάλατε στην ΧΥ για υπηρεσίες που δεν εκτελέστηκαν λόγω αφερεγγυότητας της ΧΥ. Παρακαλείσθε να σημειώσετε ότι με βάση την προστασία αυτή δεν προβλέπεται επιστροφή χρημάτων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του σχετικού παρόχου υπηρεσιών.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία από την αφερεγγυότητα [να γίνει υπό τη μορφή ηλεκτρονικού συνδέσμου]

Ακολουθώντας τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο, ο ταξιδιώτης λαμβάνει τις εξής πληροφορίες:

Η ΧΥ έχει συνάψει σύμβαση προστασίας κατά της αφερεγγυότητας με την ΥΖ [η οντότητα που παρέχει την προστασία κατά της αφερεγγυότητας, π.χ. ταμείο εγγυήσεων ή ασφαλιστική εταιρεία].

Οι ταξιδιώτες δύνανται να επικοινωνήσουν με την οντότητα αυτή ή, κατά περίπτωση, με την αρμόδια αρχή (στοιχεία επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων της επωνυμίας, της γεωγραφικής και ηλεκτρονικής διεύθυνσης, και του τηλεφώνου), αν δεν παρέχονται οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες εξαιτίας αφερεγγυότητας της ΧΥ.

Σημείωση: Αυτή η προστασία έναντι αφερεγγυότητας δεν καλύπτει συμβάσεις με άλλα μέρη πλην της ΧΥ που μπορούν να εκτελεστούν παρά την αφερεγγυότητα της ΧΥ.

Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο [ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Πίνακας αντιστοιχίας

Οδηγία 90/314/ΕΟΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2 παράγραφος 1	Άρθρο 3 σημείο 2) και άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α)
Άρθρο 2 παράγραφος 2	Άρθρο 3 σημείο 8)
Άρθρο 2 παράγραφος 3	Άρθρο 3 σημείο 9)
Άρθρο 2 παράγραφος 4	Άρθρο 3 σημείο 6)
Άρθρο 2 παράγραφος 5	Άρθρο 3 σημείο 3)
Άρθρο 3 παράγραφος 1	Διαγράφηκε
Άρθρο 3 παράγραφος 2	Διαγράφηκε· ωστόσο, βασικά στοιχεία έχουν ενσωματωθεί στα άρθρα 5 και 6
Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ)
Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο η), άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχεία δ) και στ), και άρθρο 7 παράγραφος 4
Άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α)	Άρθρο 7 παράγραφος 2
Άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β)	Άρθρο 5 παράγραφος 3, και άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 4
Άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ)	Διαγράφηκε
Άρθρο 4 παράγραφος 3	Άρθρο 9
Άρθρο 4 παράγραφος 4	Άρθρο 10
Άρθρο 4 παράγραφος 5	Άρθρο 11 παράγραφοι 2 και 3
Άρθρο 4 παράγραφος 6	Άρθρο 11 παράγραφοι 2, 3 και 4, και άρθρο 12 παράγραφοι 3 και 4
Άρθρο 4 παράγραφος 7	Άρθρο 13 παράγραφοι 5, 6 και 7
Άρθρο 5 παράγραφος 1	Άρθρο 13 παράγραφος 1
Άρθρο 5 παράγραφος 2	Άρθρο 14 παράγραφοι 2, 3 και 4, και άρθρο 16
Άρθρο 5 παράγραφος 3	Άρθρο 23 παράγραφος 3
Άρθρο 5 παράγραφος 4	Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο ε) και άρθρο 13 παράγραφος 2
Άρθρο 6	Άρθρο 13 παράγραφος 3
Άρθρο 7	Άρθρα 17 και 18
Άρθρο 8	Άρθρο 4
Άρθρο 9 παράγραφος 1	Άρθρο 28 παράγραφος 1
Άρθρο 9 παράγραφος 2	Άρθρο 28 παράγραφος 4
Άρθρο 10	Άρθρο 31
Παράρτημα στοιχείο α)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο i)
Παράρτημα στοιχείο β)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ii)
Παράρτημα στοιχείο γ)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο iii)

Οδηγία 90/314/ΕΟΚ	Παρούσα οδηγία
Παράρτημα στοιχείο δ)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο ε)
Παράρτημα στοιχείο ε)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο i)
Παράρτημα στοιχείο στ)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν)
Παράρτημα στοιχείο ζ)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο β)
Παράρτημα στοιχείο η)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και άρθρο 10 παράγραφος 1
Παράρτημα στοιχείο θ)	Άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο δ)
Παράρτημα στοιχείο ι)	Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο α)
Παράρτημα στοιχείο ια)	Άρθρο 13 παράγραφος 2